

Utopia

Studentavisa i Tromsø

STUDENTAVISA
I TROMSØ 20 år

Nr. 7 • 7. mai 1996
Uke 19 • 21. årgang

– Jeg velger livet

FOTO: GEIR KASTMO

ANTAL CSIPA har sittet i kirkeasyl siden august 1994. – Det finnes ingen amnesti for dessertører som meg i Serbia, sier han. Hvis jeg må sitte her i et år til så gjør jeg det. Jeg velger livet.

SIDE 5

GRATIS

FOTO: GEIR KASTMO

FRETEKASSEDIVING: Ikke bare gratis, men moro også. Vi har den totale oversikt over hva som er gratis.

SIDE 25

BRYGGA

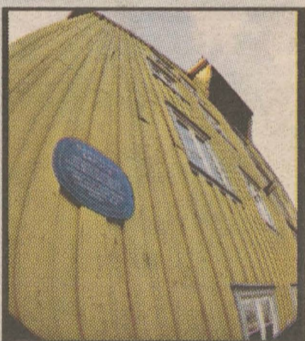

FOTO: ASGEIR JOHANSEN

DET ER STOR UENIGHET OM man har råd til et studenthus. 15. mai går fristen ut for å gi bud på Bangsundbrygga.

SIDE 6

GRAND PRIX

18. MAI: Er du opptatt av å ta vare på viktige klisjefylte nasjonale musikalske tradisjoner?

SIDE 24

Det ene er ikke mye tess uten det andre. I 1991 ble Bangsundbrygga lansert som studenthus for første gang. Fem år senere har vi kommet til det punktet hvor det er nå eller aldri. Har studentpolitikere baller nok til å smelle kjøpesummen i bordet, eller vett nok til å la være?

Baller og sunn fornuft

Vi studerer i en kommune som nedprioriterer og motarbeider oss. Kommunens kutt av støtten til barnehagene er den endelige krigserklæringen. Barnehagebudsjettet til SiTØ gikk allerede 900.000.- i underskudd. Med kommunens kutt kommer dette underskuddet opp i 1.6 millioner.

Det er ikke lett å argumentere for et kjøp av Brygga ut fra et nøkternt syn på Samskipnadens økonomiske fremtidsutsikter. I tillegg kommer det faktum at den anslåtte prisen på Brygga ligger langt over den reelle verdien og at man kommer til å måtte pusse

opp og utbedre for enorme summer. På toppen av berget er det ikke utarbeidet noen plan for hvordan et studenthus skal organiseres.

Guts

Det eksisterer ikke noen form for helhetlig studentmiljø i denne byen. Hadde det ikke vært for at byen og universitetet er av lilleputt format ville det ikke engang vært det lille miljøet man har utenom de små isolerte miljøene for spesielt interesserte. Hvis man liker å fiske, klatre i fjell eller be til gud kan man finne studenter med samme interesse. Men hvis ens hovedhobby er kaféliv og en god samtale med personer i sam-

me situasjon som seg selv, må man lete etter dette på byens utesteder. Etter at universitetets røykelov trådte i kraft, finner man ikke en gang noe særlig studentmiljø på kantine.

Blå Rock og Le Mirage fungerer som studenthussurrogater, samtidig som de suger til seg studentkroner. Butikk er butikk, men med et studenthus kunne studentenes penger komme studentene til gode. Et såkalt resirkuleringsprosjekt. Til syvende og sist er det kronetrillerne på Samskipnaden som kommer til å avgjøre om det blir lagt inn et bud på Bangsundbrygga. Studentpolitikere har kun en rådgivende makt oven-

for SiTØ. Studentpolitikere burde bruke sin innflytelse til å tilføre litt guts til beslutningsprosessen.

Nå

En av grunnene til den mangelen på initiativ og engasjement som eksisterer på UiTØ er mangelen på areal for studentaktiviteter. Et eksempel på dette er at de få studentbandene vi har arrangerer sine konserter på byens utesteder. Hvor skulle de ellers holde konsert? Mangelen på en arena for et studentmiljø å utfolde seg på kvelder det engasjementet som eksisterer.

Brygga er et ideelt bygg for et

studenthus. Det er stort og det sjarm og egenart. Brygga, oppussing, kunne bli det sentra som trengs for å skape sammensveiset studentmiljø i denne byen. For øyeblikket har kommunen med oss på studentvelferdssiden. Et sammensveiset studentmiljø og 5000 studenter i gata for å protestere kunne kanskje understreke alvorret i sak for kommunestyremedlemmer.

Det er på tide å ta ballene og smelle et tilbud i bordet. Helvete med nøkternhet og form Studentene i Tromsø trenger et studenthus, og vi trenger det nå. Studentflukten og apatien tar

ILLUSTRASJON: ERIK ØDEGAARD

STUDENTAVISA I TROMSØ **20 år**

....er et organ for studentene ved Universitetet i Tromsø. Avisen gis ut med støtte fra Studentsamskipnaden.

UTROP

Adresse: Universitetet - ISV, 9037 Tromsø
Tlf: 77 64 42 83, 77 64 53 66 (desken)
Faks: 77 64 51 99
E-post: utropia@stud.isv.uit.no
Internett: <http://www.isv.uit.no/student/utropia>

Ansvarlig redaktør: Thomas Harris
Kulturredaktør: Sigrí Sandberg
Deskansvarlig: Per Steinar Moen
Fotoansvarlig: Jan Martin Berg
Redaksjonssekretær: Vegard Bønes
Journalister: Ola Bratlie, Lise Swensen, Magnus Clough, Åsgeir Johansen
Deskmedarbeider: Siri Vaggen Olsen
Fotograf: Geir Stian Kastmo
WWW-utforming: Morten Skogly

Tegner: Kristoffer Jørgensen
Redaksjonen: Amund Sjølie Sveen, Marte Holmemo, Randi Solhaug, Pernille Ødegaard, Kjersti Bakken, Elin Haugdal, Hilde Mjøs, Elin Førsund, Stine Eidissen Bya, Rune Sævik, Jostein Rørtveit, Silje Solheim, Elin Sæterøy, Åse Linn Berntsen, Marit Helene Stensen, Ellisiv Lindkvist, Jørgen Flint, Stein Ivar Mona

Utropia tar gjerne imot leserinnlegg. Så kort og poengtert, så når du flere med dine meninger. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte. Leserinnlegg trykkes anonymt.

Trykk og opplag: Bladet Tromsø, i et opplag på 5

Annonsepris: 5 kroner per spaltecentimeter

Neste deadline: Torsdag 16. mai

Så er det avgjort. 1. januar 1997 kan pillen Tetragnon, populært kalt angrepillen, selges fritt over disk på apotekene i Norge.

Angrepillen – for sent å angre

U Marit Stensen

I kjølvannet av alle innleggene for og i mot dette omdiskuterte prevensjonsmiddelet ble det holdt et seminar på MH om nettopp de konsekvensene en slik frigivelse kan ha. Til å innlede hadde man invitert Tone Klæboe fra Aidskontoret og Cand. Pharm. Kjersti Bakke som forelesere. I følge Bakke har hovedhensikten med å frigi denne pillen vært å begrense antallet aborter som utføres årlig i Norge:

– Her i landet er det femten tusen årlig som velger å ta abort. De fleste er vel enige i at dette tallet er for høyt. En abort medfører liten helserisiko, men mange opplever psykiske problemer i forbindelse eller i etterkant av en abort. I følge tall som AAN (Alternativ til Abort Norge) har oppgitt har de 2 henvendelser per abort som er utført i Tromsø, noe som skulle indikere at det er ett behov for å samtale om aborten enten før eller etter den er utført. En abort er et vanskelig valg i en vanskelig situasjon og det er derfor et mål i seg selv å få aborttallet ned.

Ingen «abortpille»

Det må poengteres at Tetragnon ikke er en «abortpille» slik som noen har hevdet i media i det siste. Man kan sammenligne Tetragnon med en spiral i det den hindrer egget i å feste seg i livmorveggen og øker seigheten på slimet i livmorkanalen. At dette ikke er en «abortpille» hindrer den ikke i å være kontroversiell. Mange er først og fremst bekymret over selve bruken av denne pillen. Vel er Tetragnon ufarlig dersom man følger retningslinjene; de eneste bivirkningene kan være kvalme eller brystpress. Men hvilken garanti har man da for at alle følger disse retningslinjene dersom denne pillen blir omsatt fritt over disk? Det er nok flest tenåringer som vil ha et behov for disse pillene og da kanskje ungdom helt nede i 14-15 års alderen. Hvordan vet man at disse leser bruksanvisningene og får med seg at pillen for eksempel ikke må brukes to ganger i samme menstruasjonssyklus eller at den må tas innen 72 timer etter samleiet har funnet sted for å være garantert å fungere. I tillegg vil et slikt reseptfritak føre til at det blir foretatt færre underlivsundersøkelser med de konsekvensene det vil ha for spredningen av forskjellige kjønns sykdommer.

Det skal ikke være enkelt

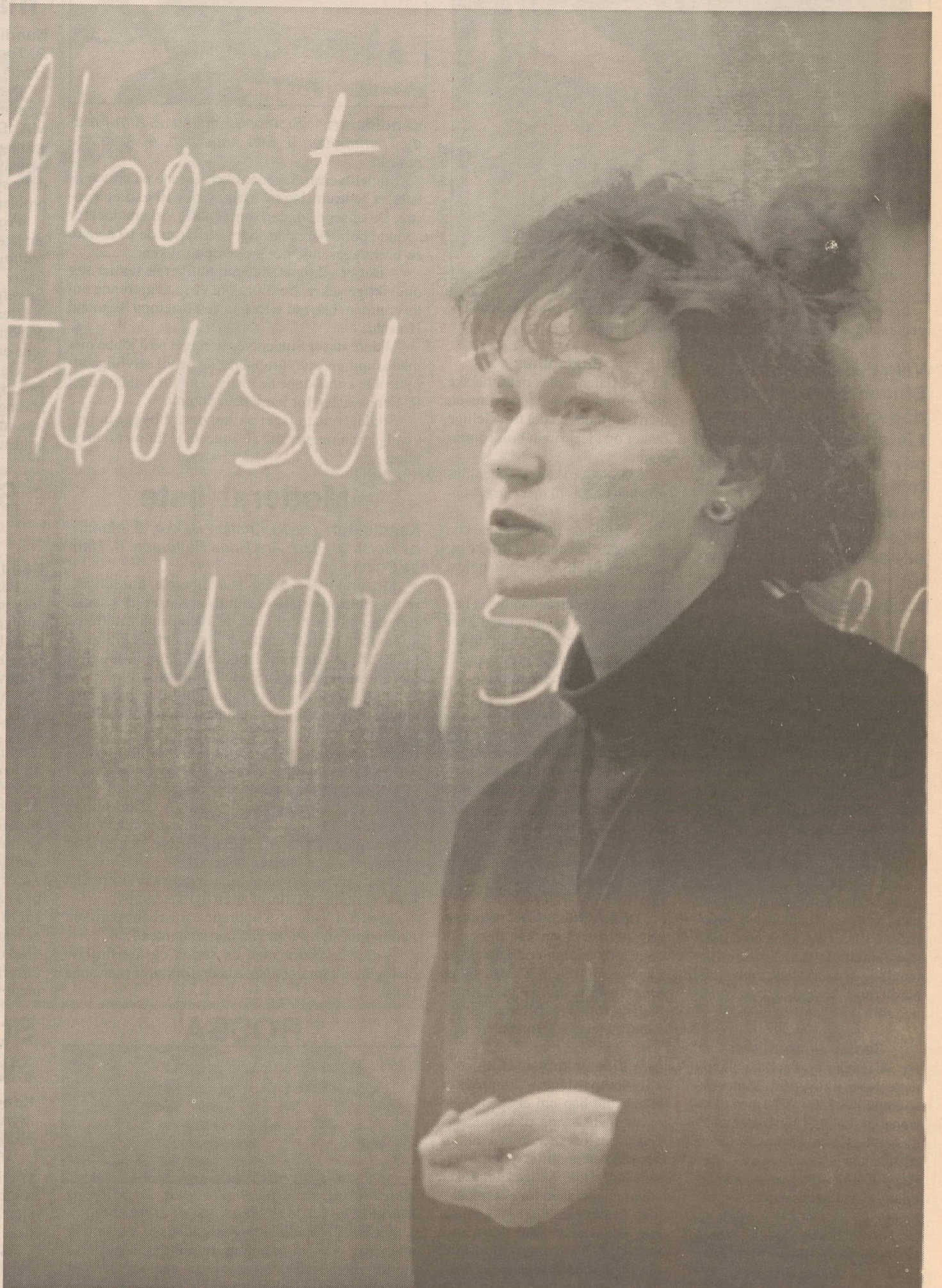
Innvendingen fra salen hadde en mere moralsk karakter. Økt sexpress på unge jenter var en innvending, noen debattanter fryktet at en tenåringsjente kan bli presset til sex fordi de blir møtt med argumentet «det er jo bare å ta en angrepille på mandag». Eller det kan sies så kort som en i salen sa det:

– Det skal ikke være så enkelt. Man skal ikke kunne reparere helgas «uhell» med bare å ta en pille.

Folk ligger sammen uansett

Representanten fra Aidskontoret i Tromsø, Tone Klæboe, hadde et helt annet syn på saken:

– Gang på gang har jeg opplevd at 14-15 åringer har hatt sex enten de har pre-

– Folk har sex med hverandre uansett, påstår Tone Klæboe fra Aidskontoret i Tromsø.

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

vensjonsmidler eller ikke for hånden. Når du får en 14-åring på kontoret mandags morgen som frykter at hun er gravid så må du ta stilling til situasjonen der og da. Vi på Aidskontoret driver en form for «brannsløkkingstjeneste» hvor vi må løse akutte kriser når de oppstår, derfor deler vi

ut Tetragnon gratis til alle som spør. Det nytter ikke generalisere i slike situasjoner, man må se enkeltmenneskene i stedet.

Vi må ikke glemme at Tetragnon ikke bare forhindrer abort, men også de uønskede barna som så alt for ofte kommer til verden. Dessuten står 5% av de kvinnene

som ikke bruker noen form for prevensjon for 60% av abortene her i Norge. Kunne vi bare forhindre disse 5% i å måtte ta abort ville mye være vunnet med hensyn til å få aborttallene ned, avslutter hun.

Studentstyrevalget:

Til kamp mot felles fiende

FOTO: THOMAS HARRIS

– Det er viktig at man stemmer for å skape legitimitet for Studentstyrets makt, sier studentstyreleder Kristian Wengen.

Valg til neste semesters Studentstyre avholdes i dagene som kommer. Listeprogrammene mår ikke til kamp mot hverandre, men det er tydelig å se at de framtidige studentpolitikkerne er lei av Tromsø kommunes behandling av studentene.

U Per Steinar Moen

En dramatisk valgkamp synes fjern, selv om det har vært grunnlag for en viss dramatik forut for dette valget: Valget ble på relativt kort varsel utsatt av Studentstyret selv etter at det kom klager på for dårlig informasjon rundt påmeldingsfrister. Etter at ny tidsfrist ble satt, rakk seks ulike fraksjoner ved universitetet å stille egne lister.

Barnehagesaken har tydeligvis gjort studentpolitikkerne irriterte; både ROSSA (Radikale og sosialistiske studenters alternativ), SSF (Sosialdemokratisk studentforbund) og Moderat liste vil kjempe hardt for å bevisstgjøre kommunen som vertskapskommune.

Senter-ekstremister

Det er tydelig å se at ikke alle tar dette valget like seriøst. Senter-ekstremistenes liste (SEL) med tilhørighet på Institutt for matematikk og realfag (IMR) går inn for lettere eksamener, devaluering av kronen (selvfølgelig for å gjøre tilbakebetaling av studielån lettere) og *minimum* en McDonald's restaurant på Hovedgården. Skulle senter-ekstremistene – som forøvrig set ut til å ha usedvanlig store problemer med å plassere seg selv i det politiske landskapet – vinner noen representanter til Studentstyret, vil de selvfølgelig ikke møte opp. De har nemlig ingen sans for studentpolitikk heller.

SEL har til og med utelatt et saksområde som de fleste andre lister har prioritert høyt: Kampen om et studenthus her i byen.

Studenthus

På overflaten synes det å herske stor enighet om studenthuset, men det finnes en del forskjellige tanker og ideer rundt bruksområdene.

ROSSA ønsker et studenthus som kan brukes til mer enn et konsertlokale:

– Vi vil ikke at studentene kun skal møtes i byen for å drikke øl, innskjer ROSSAs fjerdekandidat Trine Rogg.

De ønsker at studenthuset kan brukes som et samlingssted hvor studentene kan møtes kan diskutere, visjonere, være kreativ og bli engasjert i et levende miljø.

Studenthverdagen

Studenthverdagen blir også satt i sentrum fra flere lister: Billigere og bedre kantiner, flere lesesalsplasser og bedre arbeidsmiljø er enkelte stikkord.

Moderat liste kjemper fortsatt for større rabatter på Tromsbuss sine ruter, selv etter suksessen med «Studentbuss»-aksjonen i fjor.

REMA (Realistenes matnyttige alternativ) ønsker dessuten døgnåpne institutter og lesesaler for alle studenter. REMA stiller for øvrig opp som et rent instituttparti som ønsker et flertall for instituttvalgte i Studentstyret.

Lite valgdramatikk

«Studentpartienes» kampsaker levner lite håp om et spennende og dramatisk valg til styresorganet som forvalter drøyt 4 millioner semesteravgiftskroner. Selvsagt er det flere viktige kampsaker – barnehagesaken for eksempel – men uenigheten ligger ikke mellom studentene. Som vertskapskommune har Tromsø gjort mye rart med følge at studentene samler seg om en felles fiende.

I stedet for å slåss mot hverandre, blir studentpolitikernes oppmerksomhet rettet mot Tromsø kommune. Hvis disse i tillegg klarer å bli enige om felles virkemidler, så kan kommunen få mye å tenke på fremover.

I mellomtiden går vi til valgurnene.

Studentvenstrelaget

Kandidater: 1. Sigmund Holstad, 2. Kim-Fredry Thommesen, 3. Elin Andersen, 4. Arne Andersen

Studentvenstrelaget er liberalistene på universitetet, et sentrumslag med tilknytning til partiet Venstre. De satser på dialog som et aktiv virkemiddel for å vinne politiske saker. Spesielt satser de på å være en brobygger innenfor studentpolitikken.

– Det er viktig at studentpolitikkerne samler seg om viktige saker. Det bør ikke være avgjørende om du er grønn, blå, rød eller gul, sier listetopp Sigmund Holstad.

Videre satser Studentvenstrelaget på å jobbe mer med kommunestyregruppene, og de vil selvfølgelig utnytte alle kontaktene de mener å ha for å blant annet få gjennomslag for barnehagesaken.

Studentvenstrelaget ønsker også å bygge ut fagutvalgsordningene, slik at studentene får mer innflytelse.

Moderat liste

Kandidater: 1. Nils Kristian Bakke, 2. Marianne Holst, 3. Bjørn Are Prins Pettersen, 4. Hanne Brunn

Moderat liste bestående av liberale, konservative og sentrumsrelaterte studenter satser på å sanke stemmer med å vise til hva de allerede nå har klart å utføre for å gjøre hverdagen til studentene billigere. De håper at suksessen med å få Tromsbuss til å innføre studentrabatter ennå blir husket.

– Dessuten klarte vi å innføre visse rabattordninger på det vanlige studentbeviset, forteller Marianne Holst.

Videre vil de jobbe for å senke boligprisene i Tromsø, selv om de innser at det kan bli vanskelig å få jobbe med denne saken.

– Bolighjelpa kan vi bruke til å ta inn billige boliger, og dessuten visé utleierene at vi ikke vil ha dyre boliger. Dette er i alle fall et lite steg i riktig retning, sier hun videre.

Holst påpeker også at det er viktig å bruke media for å markere at Tromsø er en dyr studentby.

Moderat liste også opprette samarbeidspartnere i kommunestyret som kan tale studentene sak.

– Det er viktig med en seriøs og konstruktiv dialog med samarbeidspartnere, forklarer Marianne Holst.

ROSSA

Kandidater: 1. Kristian Wengen, 2. Solbjørg Marjala, 3. Torgeir Fylkesnes, 4. Trine Rogg

ROSSA – Radikale og sosialistiske studenters alternativ – er en blanding av politisk engasjerte studenter fra AUF-medlemmer på den ene siden til kommunister på den andre siden. Og målene deres er sosialistiske nok: *Internasjonalt medansvar, kvinnepolitiske tiltak og samfunnslønn for alle uten fast inntekt.*

– Vi vil utvikle alle vennskapsavtalene vi har i dag, spesielt med sikte på den tredje verden, forklarer ROSSAs andrelistekandidat Solbjørg Marjala.

– Vi vil ha samfunnslønn med et sosialt utjevning grunnlag for alle medlemmer av samfunnet som ikke mottar lønn; deriblant studenter, sier de.

REMA: Realistenes matnyttige alternativ

Kandidater: 1. Anne Helene Solberg Tandberg, 2. Tormod Sivertsen, 3. Roy T. Magnussen, 4. Heidi V. Hundåla

Realistene hvisker vekk alle politiske skillelinjer og startet i fjor en egen upolitisk studentliste: REMA. Deres hovedmål er først og fremst å «bedre realfagene innflytelse i et studentdemokrati dominert av samfunnsvitere og få det øverste organ i dette systemet [Studentstyret] til i større grad ta opp problem på realfagsinstituttene.»

Programmet til REMA er delt opp i fire hoveddel: *Rekruttering til realfagene, reorganisering av realfagene, gjøre universitetet til et bedre og koseligere sted å være og jobbe for flertall for instituttvalgte i Studentstyret.*

Realistene vil jobbe aktivt for å styrke kunnskapen om datateknologien, og et av tiltakene er å opprette en internettkafe for studentene i Tromsø.

Også REMA er bekymret for barnehagedekningen, og setter likhetstegn ved et godt barnehagebud og god studiekvalitet. Flere andre kampsaker: lesesalsplasser og bokskaper til alle – samt at arbeidsmiljøloven også må bli gjeldene for studentene.

Sosialdemokratisk studentforbund

Kandidater: 1. Roger Jørgensen

Førstekandidat for SSF ved dette valget er Roger Jørgensen. Han påpeker overfor Utopia at SSF er tilknyttet arbeiderbevegelsen, men at programmet deres bryter med Arbeiderpartiets program på mange punkter. De ønsker å bruke de kanaler som finnes å utøve innflytelse i saker som angår studentene. SSF ønsker å være en innflytelsesrik organisasjon i NSU, og samtidig være godt representert på lærerene. Noe SSF ønsker å jobbe for å bedre i nærmeste framtid, er større avklaring av forholdet mellom og vertskommune i studentvelferden. Dette gjelder spesielt områdene der staten stimulerer til bedre studentvelferd som er avhengig av kommunene, som eksempel barnehager, boliger m.m. Andre kampsaker er å ordne opp i velferdspolitikken i Tromsø, å videreutvikle internasjonalt samarbeid gjennom bare samarbeidet, å styrke institutt- og fagnivåenes etil å hankses med praktiske og økonomiske utfordringer, å styrke sosialtjenesten for studentene, viktige desentralisere beslutninger som berører instituttene direkte, å bedre dagens urettferdige bussordninger, å styrke arbeidsutvalget for å oppnå større engasjement blant studentene.

Student-ekstremistenes liste

Kandidater: 1. Pål D. Ekran, 2. Per Harald Myrvang, 3. Ingunn Evensen, 4. Rune H. Eidhammer

«Vi i SEL har sett oss grundig lei av at politisk ytterliggende har påtatt seg ansvaret for å representere studentene her på Universitetet. Vi, en sjon fra IMR, har derfor laget vår egen studentpolitiske liste til valget.»

Slik innleder SEL programmet sitt foran valget, men det er usikkert om de virkelig vil bli på alvor. Vorspiel-faktoren i dette programmet til å være gjennomsyrende, men de kommer enkelte gode satiriske poeng; dessverre til feil sted.

Arbeide for lettere eksamener Mer studielån; og som midlertidig løsning devaluere den norske krona, slik at studenter kan tilbakebetale lånet.

Selvfølgelig bedre mat; opprette McDonald's restaurant i Hovedgården.

– Det finnes ingen
amnesti for dessertører
som meg i Serbia, sier
Antal Csipa

– Jeg velger livet

Tekst: Pernille Ødegaard
Foto: Geir Kastmo

Han heter Antal Csipa og har sittet i kirkeasyl siden 20 august 1994. Han har fått avslag på samtlige av søknadene sine om å få bli i Norge, men han kan ikke dra tilbake til det landet som før var hjemlandet hans. Nå har han søkt om å få studere ved universitetet i Tromsø, men er redd for at han skal bli nektet adgang her også.

Antal Csipa (31) nekter å krige mot sine egne i krigen i eks Jugoslavia. Han avsluttet obligatorisk militærtjeneste i 1984 men trodde aldri han måtte ut i krig. Hjemme i det tidligere Jugoslavia hadde familien hans et stort hus, Antal hadde egen bil og livet var stort sett godt å leve. Han er en etnisk ungare fra Vojvodina, en provins i Serbia med innbyggere fra hele 24 forskjellige land, Antal føler ikke noen spesiell tilhørighet ovenfor noen part i eks-Jugoslavia. Han har mange venner fra mange land og fra alle parter i krigen, så da han ble mobilisert til å forsvare Serbia bestemte han seg for å flykte til Skandinavia.

– I en krig er det stor sjanse for å dø, jeg valgte livet! Etter 5 dager fra Justisdepartementet om å få bli i Norge måtte han gå inn i kirkeasyl som en siste utvei om å få bli.

– Jeg er ikke enig med deres beslutning, de ga meg ingen beskyttelse, men ville sende meg rett til døden, jeg valgte livet på nytt – det vanskelige livet med å sitte i kirkeasyl. Han kan ikke dra hjem for han har ikke noe hjemland lenger. Han sier at eks Jugoslavia ikke er hans hjemland. Familien hans har flyktet til Romania og han har ikke hørt ifra dem siden han dro. De som Antal kjenner som har kommet hjem fra Ungarn har blitt arrestert og satt i fengsel og han frykter det samme vil skje med han – for der finnes ingen amnesti for dessertører som meg i Serbia, sier han. En annen ting som også kan skje med han er at han kan bli tvunget inn i krigstjeneste.

Som et fengsel

Kommet til Antal er koselig innrettet med TV som alltid star på, da-

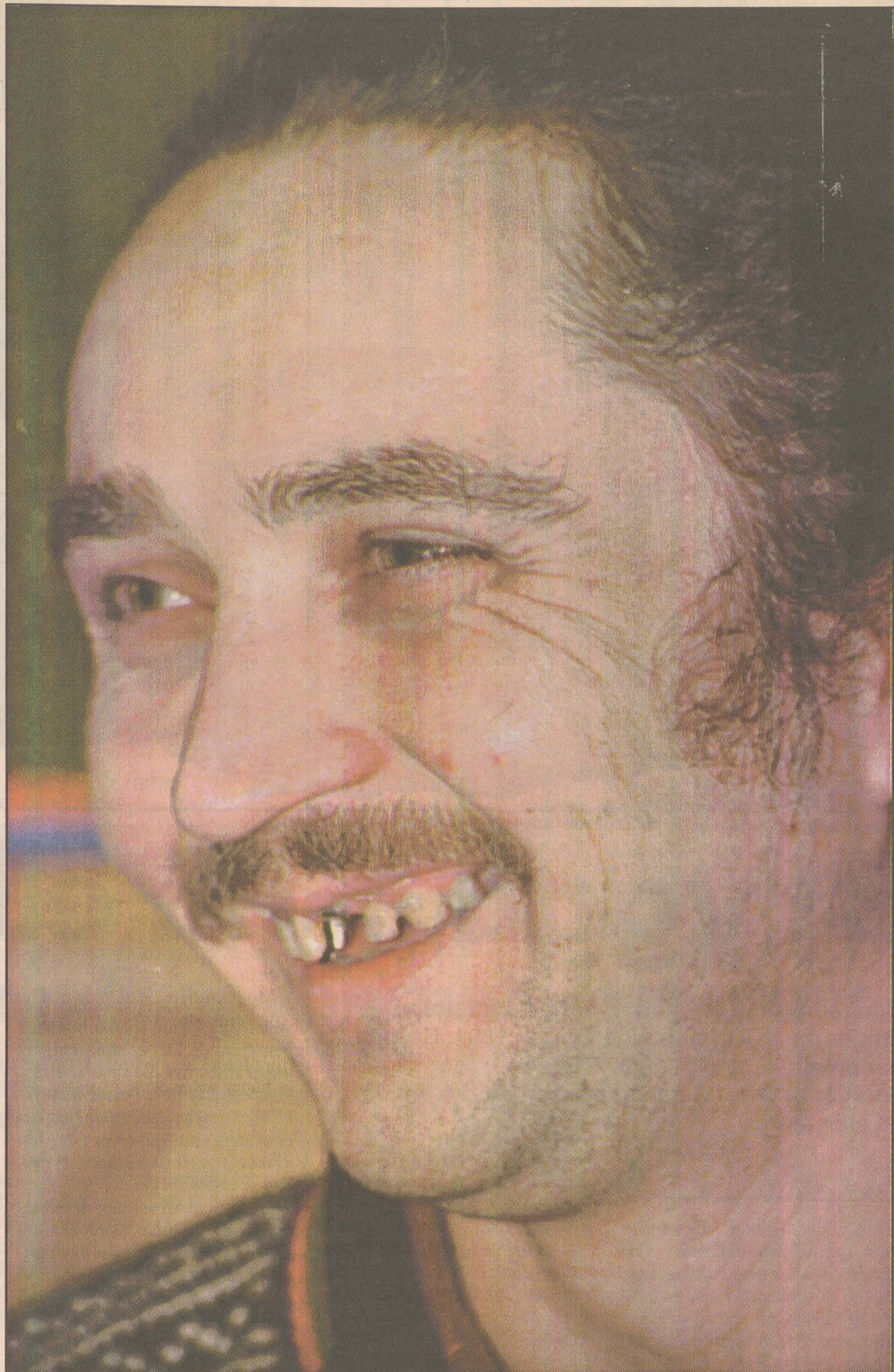
tamaskin og ergometersykel sentralt i rommet. I tillegg til mye besøk er dette det eneste tidsfordrivet Antal har. Han kan aldri gå utenom døra utenom en luftetur i bakgården av og til etter at portene er stengt om kvelden. Han ser heller aldri sola, – jeg ser refleksjonen av sola i bakveggen her, men jeg får bare vondt i øynene av refleksjonen. Forholdene kan sammenlignes med et fengsel.

– Det er klart at man får psykiske følger av å være så lenge inne, sier Antal. I tillegg til mye hodepine, mister man lett lysten til å gjøre noe, jeg blir både sint og veldig deprimert og begynner å tenke på om jeg gjorde det riktige ved å forlate Jugoslavia og ved å gå inn i kirkeasyl. Men jeg er ikke redd for politiet eller noe sånt hvis de kommer skal jeg forsvare meg. Selv om jeg får mye besøk, blir jeg uvant til mennesker. Jeg har ikke sjansen til å møte mennesker i andre sosiale sammenhenger enn her hjemme. Jeg har lyst til å leve et normalt liv. Han har startet et prosjekt som går ut på å lage ordbok på morsmålet sitt Rumensk og Norsk, med støtte fra forskjellige fond, for å få tiden til å gå. Den arbeider han på hele tiden. Først var det bare tenkt at dette skulle bli en lommeordbok, men det ser ut til at boken blir det dobbelte, omkring 1700 norske ord.

– Noen sier at jeg kan flere norske ord enn de fleste nordmenn, men det er feil. Jeg husker ikke ordene fordi jeg aldri bruker dem, sier Antal. Armslag er et veldig kult ord, jeg har ikke noe armslag her inne.

Vil bli student

Antal Csipa ønsker sterkt å bli student. Etter videregående studerte han til kjemikeranalytiker, men etter at han kom hit til Skandinavia

Mye støtte

– først Sverige og så Norge har han begynt å interessere seg sterkt for de nordiske språkene. Han har avlagt norsk språktest på høyere nivå som han enda ikke har fått svar på. Han har heller ikke fått svar på om han blitt tatt opp ved noen av de universitetene han har søkt på. Antal er ikke sikker på hvor stor kvoten fra Øst-Europa er, og om han kommer med under den. Aller helst vil Antal bli i Tromsø, det er her han føler mest tilhørighet. Han har lyst til å lære seg Islandsk, dansk, svensk og særlig vil han utforske det norske språk mer. Særlig på grunn av ordboken han lager ordboken blir ikke ferdig i år.

– Hvis jeg må sitte her og ikke får studere, da får jeg naturligvis mer tid til ordboken. Men han håper selvfølgelig på å få begynne å studere slik at han kan bli tolk eller kanskje lærer. En ting er i hvert fall sikkert, denne mannen er sta som et esel, det sier han selv. Og det er man kanskje nødt til å være hvis man skal sitte inne dag etter dag på det samme rommet uten å vite når man kommer ut.

Mange enkeltpersoner, organisasjoner, folkevalgte og så videre har engasjert seg i arbeidet med å gi personene som sitter i kirkeasyl oppholdstillatelse i Norge. Så langt uten større resultat. 8 Mai kl.12.00 går mange av prestene i Tromsø i en prosesjon/demonstrasjon fra Domkirken til Metodistkirken for å vise sin støtte til mennesker i kirkeasyl. Også erkebiskop Andreas Aarfloth viser sin støtte ved at han går inn for at samtlige 70 asylsøkere i forskjellige kirker skal få amnesti 17 mai. Selv om Antal Csipa alltid håper på det beste går han ikke ut før han er helt sikker på at han skal få være her i landet.

– Jeg blir først overbevist når

jeg ser papiret, først da er det slutt og jeg er fri. Hvis jeg må sitte her et år til så gjør jeg det, det samme hvis jeg må være her i to år til. Jeg vil ikke dra hjem og jeg vil gjøre alt jeg kan for å bli her i Norge. Antal føler at han har tapt veldig mye på de fem årene siden krigen startet og han måtte flykte.

Men samtidig har jeg også fått oppleve mye. Jeg har sett mye flott natur og jeg har lært nye språk. Han savner livet slik det var før, han savner den tankegangen han hadde før - uten de større bekymringene. Han vil aldri bli den helt samme lenger.

Bangsundbrygga, skal dette bli Tromsøstudentenes studenthus haster det.

FOTO: ÅSGEIR JOHANS

Brygga – nå eller aldri.

Bangsundbrygga har blitt omtalt som potensielt studenthus i Tromsø siden våren 1991. Brygga har nå blitt lagt ut til salg. Fristen for å legge inn bud går ut den 15.mai og det ser ut som om det er nå eller aldri.

U Thomas Harris

Brygga ble lagt ut til salg i april. Den første anbudsfristen var 22.april, men senere forlenget til 15.mai. Det er utstrakt skepsis innad i Studentstyret (SSt) og Samskipnaden (SiTø) til en eventuell overtakelse av Bangsundbrygga med det formålet å opprette et studenthus. Med kommunens kutt av barnehagestøtta går SiTøs barnehagedrift med budsjetterte 1.6 millioner i underskudd. Så lenge man har de store økonomiske proble-

mene med barnehagedriften hengende over seg er det vanskelig å gå inn på et så økonomisk krevende prosjekt som et studenthus.

–Vi må være villige til å sette himmel og jord i bevegelse for å få levert inn et bud. Jeg tror dette er en sak som er viktig for de fleste studenter. Vi plikter derfor som studentenes representanter å jobbe med å få det til, sier Studentstyreleder Kristian Wengen.

For dyrt?

–Studentstyret jobber mye med denne saken, men det er til syven-

de og sist SiTø som levere inn det endelige budet ut fra økonomiske beregninger. Det er stor uenighet innad i SSt om man har råd til å levere inn et bud. Det er for øyeblikket enighet om en ting og det er at sånn situasjonen er i dag har vi ikke penger til å kjøpe Brygga, kan Wengen fortelle.

–Det kan bli snakk om en pris opp mot 6 millioner. Deretter kommer beregnede oppussningskostnader på mer enn fire millioner. Vi har ikke på langt nær så store summer. Det er viktig at et eventuelt kjøp av Brygga ikke går utover studentene. Skal man lånfinansiere et oppkjøp kan det være svært hasardiøst for studentene og få langtrekkende konsekvenser, fastslår Wengen.

–Man må lage nok planer for bruk av huset og for hvor man

skal skaffe pengene for at det skal være forsvarlig å legge inn et bud.

Julekvelden på kjerringa

På spørsmål om hvorfor det ikke eksisterer planer for en overtakelse av Bangsundbrygga til tross for at saken har vært aktuell fem år svarer Kristian Wengen.

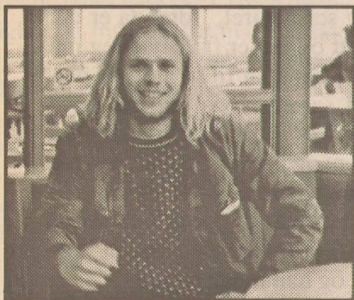
–Vi fikk inn et forslag til SSt tidligere i år om å opprette en stilling til å lage planer for overtakelse og utnyttelse av Brygga, men dette ble stemt ned i SSt. Det ble blant annet argumentert med at det ikke hastet. Det som derimot ble gjort var at man opprettet Prosjekt'95. Dessverre ble dette gjort litt for sent og organiseringen av dette prosjektet har ikke vært effektivt nok. Det var i utgangspunktet vanskelig å planlegge ettersom Bangsund Trelasthandel

A/S i utgangspunktet ikke skulle selge.

Vi ser for oss at i begynnelsen er det SiTø og SSt som blir møtet å ta ansvaret med organisering. SiTø vil måtte ta seg av den økonomiske og få opprettet et organ for den daglige driften. Delen som består i å få studentaktivitetene inn i huset er det som mot SSt som blir nødt til å stå. Så lenge Studentsamfunnet ved universitetet ikke fungerer er det man ikke legger noe så viktig som det å starte opp et Studenthus.

–Akkurat nå virker det som om vi må prøve å få til en utsettelse av anbudsfristen sånn at vi får tid til å legge planer for finansiering av et eventuelt studenthus, avtar han.

Hva mener studentene

Øyvind Aas-Hansen, 5 år i Tromsø

– Jeg vil ha et studenthus. Det har alltid vært et behov for det. Akkurat det er vel alle enige i, slår Øyvind fast.

– Tror mer på at Brygga kanskje ikke er tingen. Man bør kan-

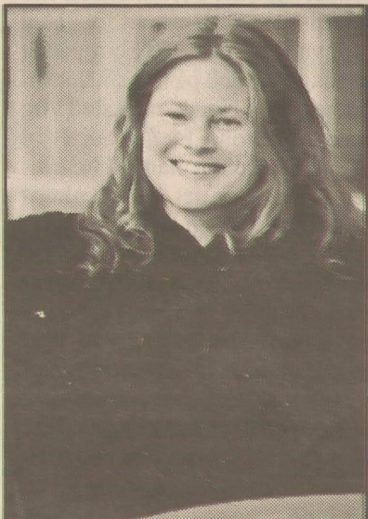
skje forsøke å få til et studenthus på universitetsområdet. Pub og studentaktiviteter på universitetet er det man trenger.

– Til tross for hindringene er det et godt studentmiljø her i byen. Det skyldes at det er et lite universitet og en by med ikke alt for mange mennesker. Problemet er at det ikke blir et så intimt studentmiljø. Men på grunn av størrelsen greier man å holde kontakten selv om man ikke har noen egen plass.

– Jeg syntes det er rart at det ikke har blitt utarbeidet noen planer om et allaktivitetshus på universitetsområdet for lenge siden. Det er et klart behov for et student-

hus med billiard, darts og en masse bord å sitte å slappe av med en øl etter studiedagen. Et eget sted for studenter ville kunne ha en veldig avslappet stemning hvor man kunne gå bare for å treffe mennesker man kjenner for en prat. Et sted man viste det alltid var noen man kjente.

– Det burde være muligheter for å arrangere konserter, ikke nødvendigvis store. Man trenger øvningslokaler, rom for studentaktiviteter. Jeg tror nesten jeg kunne tenkt meg en økning i semesteravgiften for å få et studenthus. Det er mye bedre enn å kutte ned på barnehager og sånt. En femti-lapp max.

Irene Omdal, 1 1/2 år i Tromsø

– Det hadde vært veldig bra med et studenthus, men jeg har blitt

vant til å klarte meg uten, sier Irene.

– Tromsø er en liten by med lite universitet. Selv om det er et lite universitet er det ikke så mye sosiale velferdstilbud. Det finnes det en form for studentaktiviteter på byen, og er sånn sett et godt bymiljø. Det er for dyrt å bygge et studenthus i Tromsø, og man burde kanskje heller prioritere billigere bolig og kantiner. Brygga er et fint alternativt lokalt og det kan man bruke. Hvis man fikk Brygga kunne man fylle den opp med lokaler for studentaktiviteter: Møtelokaler, studie lokaler.

– Jeg ville være villig til å betale en femtilapp ekstra på semesteravgiften for et studenthus, men det er ikke så mye i begynnelsen av semesteret.

Det ble kutt

Kommunestyret vedtok onsdag 24. april å gi studentsamskipnaden 716 000 kroner mindre i barnehagestøtte. Før avstemningen ble det holdt flere innlegg som varmt støttet studentforeldre. Likevel ble innstillingen om å kutte tilskuddet vedtatt med 26 mot 31 stemmer.

Lise Swensen

Innstillingen fra formannskapet gikk ut på å gi 25% mindre støtte til plasser for barn under 3 år og 50% mindre støtte til barn over 3 år. Dette utgjør totalt en reduksjon 716 000 kroner pr. år. Utfallet av behandlingen var åpen helt frem til avstemningen var gjennomført. Ap og Høyre hadde «fristilt» sine representanter.

Partiene

SV, RV, De grønne og Venstre støttet studentene i denne saken. Mot seg hadde de i utgangspunktet Høyre, Ap og KrF. Høyre fristilte

Ungdomsrepresentantene nådde ikke frem i kommunestyresalen.

FOTO: LISE SWENSEN

sine representanter. Det samme gjorde tilsynelatende Ap også.

Espen Arnesen, ungdomsrepresentant fra Ap sa fra til partigruppen at han kom til å stemme mot innstillingen. Resultatet ble en slags fristilling der Arnesen var fristilt, mens resten av representantene fikk kjenne partipisken. Høyre gjennomførte en mer reell

fristilling, likevel stemte de fleste for innstillingen.

Carlote

Carlote Kristiansen fra RV reagerte på kommunaldirektørens orientering til kommunestyret.

– Her får vi et rent partsinnlegg. Jeg vil ha meg frabedt at et partsinnlegg kalles en orientering, sa

Carlote fra talerstolen.

Smertelig

Fra talerstolen under debatten berømmet Tor Sakariassen fra Arbeiderpartiet (Ap), studentrepresentantene for sin utmerkede lobbyvirksomhet. Likevel smertet det ham å måtte stemme mot representantene.

– Det gjør vondt å må prioritere mellom to svake grupper, sa Sakariassen som argumenterte med at det var flere som sårt trengte barnehageplasser.

Tor Sakariassen og kommunaldirektøren hevdet at ved å kutte SiTØ med 700.000.- fikk man råd til å opprette 70 andre private barnehageplasser.

Underlig saksbehandling i barnehagesaken

Kommunens behandling av støtte til Studentsamskipnaden (SiTØ), finnes det flere kritikkverdige forhold. Det alvorligste bryter direkte med forvaltningsloven, mener SiTØ. Derfor vil de sannsynligvis til å anke saken inn for fylkesmannen.

Lise Swensen

Geir Jarle Voldmo stiller spørsmål ved kommunaldirektøren Alf Jon Karlsens behandling av saken.

– Kommunaldirektørens orientering til kommunestyret var nærmest et politisk innlegg. Det er kritikkverdig at han ikke klarer fremstille motpartens argumenter på et redelig vis. Da forutsetter jeg at motparten får holde motinnlegg. Voldmo synes også det er rart at det ikke foreligger protokoller fra forhandlingene mellom SiTØ og kommunen. Dermed blir det vanskelig å undersøke hvilke opplysninger kommunene har behandlet saken på grunnlag av.

En annen mulighet er å få saken opp i kommunestyret på nytt. Voldmo må minst tre representanter kreve for å få den gjenopptatt på grunnlag av saksbehandlingsfeil.

Robin Hood

Kommunaldirektørens har kritisert studentstyreleder Kristian Wengens uttalelser til media. Dette har blitt lagt merke til.

– Når kommunaldirektøren har valgt å spille rollen som sheriffen av Nottingham, blir det helt naturlig at studentstyreleder Kristian Wengen spiller Robin Hood, sier Voldmo som velger å bruke pedagogisk bilde på situasjonen.

Sosial profil

Voldmo etterlyser en mer sosial profil på barnehagepolitikken i Tromsø kommune.

– Med dagens satser innebærer kommunens kutt i støtten til SiTØ en styrking av de rike. Det er litt underlig at det er unge mennesker i etableringsfasen eller i utdanning skal få problemer, sier han.

Voldmo stiller Oslo opp som eksempel. Der har de graderte sat-

ser i de kommunale barnehagene. En familie med 375 000 kroner i årsinntekt betaler 45% mer, enn en tilsvarende familie i Tromsø. Her må derimot foreldre med svak økonomi betale like mye som økonomisk ressurssterke grupper.

Likebehandling

– Det er rart at studenter og universitetsansattes barnehager behandles annerledes enn andre private barnehager. Det burde være likebehandling fra kommunens side, sier Voldmo. Han reagerer også på at kommunen undergraver et statlig tilskudd.

– At vi fikk ekstra statlig støtte til våre barnehager, var ment å skulle bøte på den vanskelige situasjonen som studentene allerede er i.

SiTØ har kontaktet Kirke- og undervisningsdepartementet for å få deres reaksjon på kommunens handlemåte. Der viste de stor prin-

– Det er rart at studenter og universitetsansattes barnehager behandles annerledes enn andre private barnehager, sier Geir Jarle Voldmo i SiTØ.

FOTO: JAN MARTIN BERG

sipiell interesse for saken, men det kan ta lang tid før departementet har behandlet saken ferdig.

Politikere

Voldmo respekterer politikernes avgjørelse, men kommer likevel til å jobbe videre med denne saken.

– Denne saken har vist at det er mange greie kommunepolitikere. Da saken startet hadde vi få med oss, men etter hvert var det mange som snudde. Det viser at de har skjønnet studentenes argumenter og problemer.

ilt. Tor Zakariassen & co. tjener på denne typen fristilling av representantene. Ungdomsrepresentantene blir stående som solidariske med studentene, samtidig som partiet slipper å må ta belastningen som et ungdomsfientlig parti.

Stemmekmaksimering teller mer enn langsiktige prioriteringer. Da er det lite interessant å prioritere en liten gruppe med studentforeldre. Det er så meget mer effektivt å smiske med størsteparten av vel-

gerne. Det ble argumentert for at 700.000 kroner tatt fra studentbarnehager, ville gi 70 plasser i andre private barnehager. Så spørres det om pengene virkelig kommer andre småbarnsfamilier til gode. Realiteten er at kommunestyret i utgangspunktet har kuttet barnehagebudsjettet med en million. Tromsø kommer ikke til å se 70 nye barnehageplasser!

Studentpolitikere sier at de fortsatt tror at politikere vil innse hvilken enormt positive effekt stu-

dentene har for byen og landsdelen. Dette skjønner nok politikere i Tromsø allerede. Det bare så lite lønnsomt å investere i studentvelferd når studentene ikke har stemmerett. At dette vil gi i tifold tilbake, betyr så lite når man bare ikke blir gjenvalgt.

Kommunen har dårlig råd, og mange er trengende, men investeringer lønner seg på sikt. Å investere i studentvelferd må være noe av det mest lønnsomme kommunen kan gjøre.

Mistenkelige motiver

Kommentar

Kommunestyret vedtok å gi studentbarn mindre i støtte. Politikernes egentlige motiver for å redusere, kom nok ikke fram i kommunestyresalen.

Espen Arnesen fra Arbeiderpartiet valgte å ikke stå sammen med partiet i denne saken, og ble frist-

Lise Swensen

-Har du noengang fått et lærerikt slips

Det koster ingenting å spesialbestille bøker.

Vi skaffer deg emneoversikt.

Vi har 30.000 registrerte bøker/varer i vår datamaskin.

Utsolgte bøker kan vi søke etter hos 130 andre Libris-bokforhandlere.

Bøker til Universitetet i vår fagavdeling i 2.etasje.

Du kan også låne bøker hos Libris bibliotek.

Vi er online med norske forlag.

Vi har alle pensumbøkene til helsefaghøgskolen og de andre høgskolene.

Centrum * Libris

Bok og Papirhandelen i Sjøgata

OBS!

Telefonnr.: 77 68 35 40
Telefaxnr.: 77 68 53 01

UNIVERSITETET I OSLO
DET SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FAKULTET

ESST

Education in Society, Science and Technology

Master of Arts

ESST-studiet er et internasjonalt flerfaglig studium av samspillet mellom vitenskapelig, teknologisk og samfunnsmessig utvikling. Studiet er et samarbeid mellom 13 europeiske universiteter. Det forventes at studentene oppholder seg i utlandet i to av studiets tre terminer. Universitetet i Oslo tar opp 20 studenter høsten 1996

Søknadsfrist 1. Juni 1996

Nærmere informasjon fås ved henvendelse til:

Det samfunnsvitenskapelige fakultet tlf. 22 85 48 46

eller ESST tlf. 22 85 89 62/22 85 89 61

Elektronisk post: esst@esst.uio.no

Internettadresse: <http://www.sv.uio.no/esst>

Treffstedet

Åpningstider:

Mand-torsd 10-24

Fred-lørd 10-02

Søndag 13-24

Telefon 77 61 97 70

**VELKOMMEN TIL
BOWLING & SQUASH
PÅ STAKKEVOLLVEIEN 49/51**

Squash: Kun kr. 30 per ½ time per bane før 16 alle hverdager.
Kr. 40 per ½ time 16-18 og 22-24 alle hverdager og hele lørdag og søndag

OBS: Nå også innendørs go-kartbane. Inngang gjennom Bowlinghall

Husk studentpriser hverdager fra 10-18 og 22-24 og hele lørdag og søndag

Biljard - flipper - air-hockey

Studentstyret ved Universitetet søker:

**Leder for "Bolighjelpa 1996"
& 2 assistenter**

- søknadsfrist tirsdag 28.mai -

Studentstyret ved Universitetet i Tromsø har i de siste satt i gang prosjektet "Bolighjelpa" for raskt å kunne avhjelpe formidlingen av ledig boligmasse i Tromsø-området til studenter som kommer til byen og ikke har fått bolig. Studentstyret ser også i år behovet for å effektivt formidle boliger til de nye studentene som kommer til Universitetet.

Leder har ansvaret for hele prosjektet, og blir tilsatt av Studentstyret. Leder lønnes fast for 2 og en halv måned med tilsetning fra 15. Juni til 1. September. Vi krever at den som skal tilsettes skal ha kjennskap til Universitetet, Studentsamskipnad og begynnerstudenters velferdsbehov. Det er en fordel med erfaring med databaser og økonomi/personalansvar.

De som søker på denne stillingen må legge ved en kort beskrivelse av hvordan de tenker seg at prosjektet bør utformes.

Assistentene tilsettes for en måned hver, tilsetning 1. August til 1. September. Vi krever den samme kjennskap til UiTø og velferdsproblemer av disse.

For alle stillingene gjelder lønnstrinn 3. Arbeidstiden kan variere og helgejobbing må påregnes ved semesterstart.

Alle søkerne må være tilgjengelige for intervju fredag 31. Mai.

For nærmere opplysninger kan Studentstyrets arbeidsutvalg ved Organisasjonssekretær Gisle Johansen (77 64 42 02) kontaktes.

Studentenes Sosialtjeneste

Du kan ta kontakt med Studentenes Sosialtjeneste ved ulike sosiale og personlige problemer, for eksempel dårlig økonomi, samlivs-/familieproblemer, ensomhet, tvil om studievalg, eksamensangst...

Av og til kan det være vanskelig å ha klart for seg hva problemene egentlig består i. Konsulentene har taushetsplikt. **TA GJERNE KONTAKT.**

Kontoret er i kjelleretagen på Universitetsbiblioteket, med inngang fra nord (inngang på yttersiden av bygget). Trefftid 10-14 hver dag. Klokkene 13-14 har kontorene åpen konsultasjon.

Husk å benytte deg av **HELSEFONDET**, som gir delvis dekning av utgifter til tannbehandling, fysioterapi og andre helsemessige utgifter. Se regler på oppslagstavla. Søknadsskjema fåes hos Studentenes Sosialtjeneste.

Psykolog: Henvend deg til Studentenes Sosialtjeneste om muligheter for psykologisk behandling.

Ekspedisjon, Jill-I. Larsen Tlf: 77 64 53 23

ANNONSER I

Utopia

tlf. 77 64 42 83

faks. 77 64 51 99

Norske studenter kan gjøre nytte for seg i den guatemalske fjelljungelen.
Vannsmekter du i desillusjonert idealisme i trygge, lille Norge.

Flyktningenes hjemland

Brytningen mellom et gryende demokrati og et militarisert voldssamfunn preger situasjonen i Guatemala i dag.

BEGGE FOTO: HILDE KNOTTEN

satte de opp sine stråhytter, men hver gang hæren kom på «sweeps» innover i området måtte de rømme lenger inn i skogen.

Den 2. februar 1994 flyttet Ixcán-CRPerne ut i «åpent land». Tilstedeværelsen av internasjonale observatører har gitt flyktningene en viss trygghet mot den militære terrorismen.

Befolkning i motstand

Guatemalanske myndigheter har gjennom fredsforhandlingene underskrevet avtaler som blant annet skal garantere for rettighetene til flyktningebefolkninga, men overgrep foregår stadig, og dessuten er det ingen som stoler på myndighetene i Guatemala. Derfor er behovet for observatører stort. Dette gjelder blant interne flyktninger i Ixcán, Ixil-triangelen og Peten-jungelen; men også de eksterne flyktningene, de som rømte over landegrensa til Mexico og som nå – etter avtalen – skal få vende tilbake. FNs Høykommissariat for flyktninger planlegger å kutte ned hjelpen til guatemalske flyktninger i Mexico i 1996, og man regner derfor med at dette vil bli det store returåret.

Observatørs historie

«Etter kveldsmaten blir det ropt over høytaleren at det skal være møte. Alle bør komme så fort som mulig til «Casa Social», det åpne huset i sentrum brukt til landsbymøter og fester. Dette var første gangen jeg opplevde at det var blitt innkallet til slike møter så sent på kvelden uten at det var annonsert tidligere på dagen.

Folk forstod at noe spesielt var i gjære og møtte opp raskere enn vanlig. Vanligvis innkaller komiteen til møte et partimer før komitemedlemmene har til hensikt å selv møte opp. De vet at folk tar seg god tid før de stiller opp på møtene. Denne gangen stilte folk imidlertid raskt opp, og stemningen var lett spent.

Det var som vi tenkte, møtet gjaldt troppeforflytninger fra den militærleiren som lå nærmest CRP-landsbyen San-Fransisco. Spor etter troppen var blitt observert i den nærmeste landsbyen med returnerte flyktninger, og man antok at soldatene befant seg i et senter 1-2 timers gange fra San-Fransisco.

Komiteen hadde satt ut ekstra vakthold rundt landsbyen og dessuten flere mobile vakter. Eventuelle trusler ville de gi nærmere beskjed om, men de mente at folk kunne gå rolig hjem og sove. De fleste prøvde å virke rolige, de kom til oss observatørene og forklarte situasjonen og hva våre oppgaver eventuelt kom til å bli skulle hæren komme nærmere. Det var ikke fattet endelig beslutning om de skulle rømme, skulle troppene komme nærmere, noe de gjorde tidligere, eller om de skulle møte dem utenfor landsbyen sammen med oss observatører.

Aldri har jeg opplevd folk i landsbyen så nervøse som i dagene som fulgte, før krisesituasjonen ble avblåst uten at man helt

fikk greie på hvor det ble av soldatene. Nærværet til oss observatører kunne fjerne nervøsiteten blant folk. Så sent som i 1993 ble CPR-landsbyer bombet, de opplevelsene blir aldri visket vekk og det kommer til å ta lang tid før befolkningen føler seg trygg. Men, nærværet av oss observatører gjør at folk til daglig slapper mer av. Krisesituasjoner som den i september 95 viser at den psykiske terroren mot befolkningen fortsatt er stor».

–Mette Mannsåker, observatør og feltarbeider i CPR-Ixcán januar-september 1995.

Viktig oppgave

5. oktober 1995 gikk en tropp soldater inn i «Aurora 8 de Octubre», en landsby av returnerte flyktninger i Xaman. Soldatene massakrerte 11 menneker, blant dem to små barn.

Mange mennesker var samlet for å forberede feiringen av landsbyens ettårsjubileum. Da soldatene kom oppstod det krangel. I følge avtalene mellom URNG-geriljaen og regjeringa har ikke hæren lov til å komme bevæpnet inn i de returnertes boligområder. Landsbybefolkninga krevde så at soldatene ikke dro videre før FN hadde kommet til stedet for å verifisere avtalebruddet. Soldatene begynte å skyte, og drepte altså 11 sivile.

Her var det ingen observatører til stede. Hadde det vært noen der, kunne kanskje livene til de 11 vært spart. Observatørene ville ikke kunnet løse konflikten eller

fysisk forhindret drapene, men soldatene ville visst at eventuelle overgrep ville bli gjort kjent internasjonalt.

Interessert

Denne episoden var en enkeltstående hendelse og forteller lite om det daglige livet til observatørene. Observatør-tilværelsen byr først og fremst på muligheten til å bli kjent med den indianske bondebefolkninga og samfunnsformene deres. Guatemala er et land sterkt knyttet til mayaindianernes tradisjoner, og flertallet av landets innbyggere er etterkommere av Mayariket.

I februar dro den første gruppen med norske observatører til Guatemala. Disse er nå stasjonert i landsbyer med returnerte flyktninger og CPR-landsbyer. Jevnlige sender de rapporter hjem til Norge og det forventes at de deltar i de oppgaver de blir bedt om på stedet. Neste gruppe på 5-6 personer reiser i begynnelsen av juni og forplikter seg til minst et 4 måneders opphold, et opphold som kan forlenges er det er ønske om det. Observatørene må regne med selv å dekke reiseutgifter m.v. Før avreise arrangeres et 10 dagers seminar. Latin-Amerika Gruppene (LAG) i Norge har ansvaret for observatørkorpsset. Synes du dette høres spennende ut? Skriv eller ring til LAG-Bergen, Olav Kyrresgt 53, 5007 Bergen, telefon 55 31 51 03.

U Snorre Andersen

Lille Maria satte for første gang føttene sine på guatemalsk jord da familien vendte tilbake etter 12 års landflyktighet.

Landsbyer av befolkningen i motstand – på spansk forkortet til C.P.R. – kaller de seg, gruppene av interne flyktninger som søkte tilflukt i Ixcán-jungelen, i fjellene av Ixil-Triangelen og i Peten-jungelen, etter den massive volden i 1982. Guatemala er landet der den nasjonale hæren drepte et sted mellom 100.000 og 150.000 landsmenn og utslettet 440 landsbyer i løpet av 80-tallet. Rundt en million, langt de fleste av dem, fattige indianske bønder, rømte fra sine hjemsteder. Noen titusen av disse dannet altså «motstandslandsbyer».

CRP – Ixcán var lenge på flukt på rundt i jungelen. Skjult under regnskogens grønne trekronetak

Begrenset Universitetsbibliotek

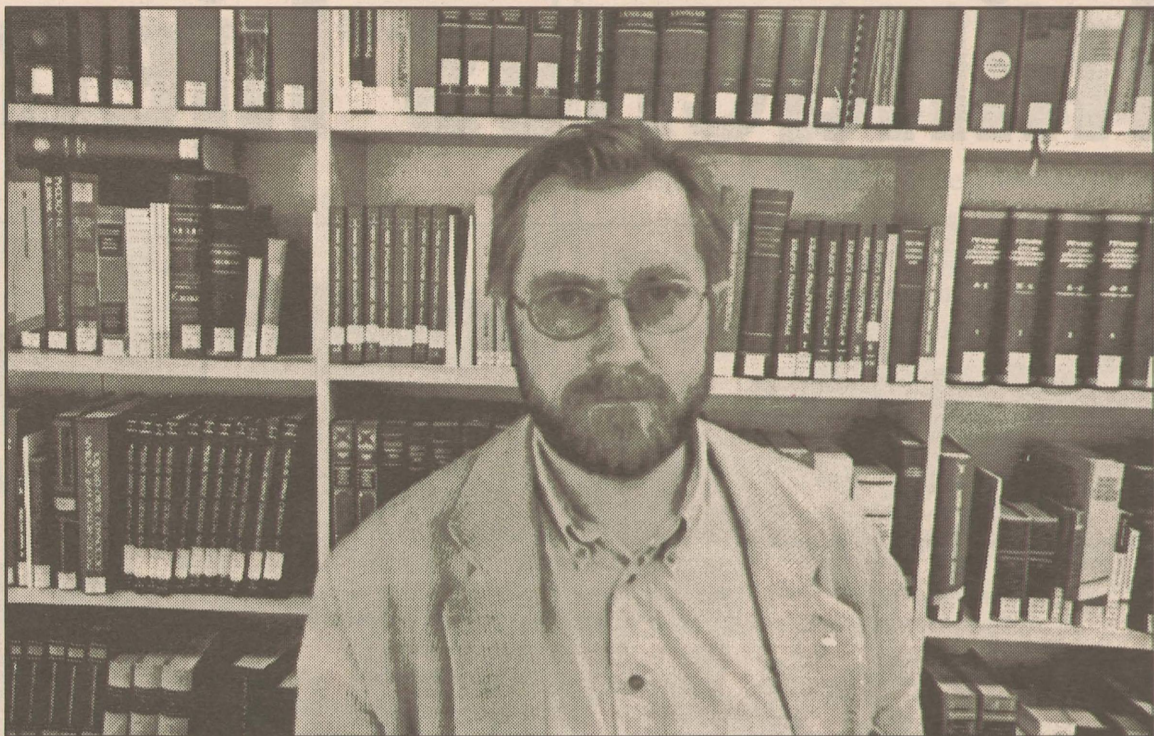
Var du klar over at universitetsbiblioteket har begrensninger på antallet bøker du kan få bestilt fra andre bibliotek? Helge Salvesen, overbibliotekar på Universitetsbiblioteket, sier at dette er fordi de ikke har ressurser nok til å ha denne ordninga åpen.

U Vegard Bønes

Ordninga går ut på at lavere grads studenter kun har mulighet til å få tre bestillinger på bøker fra andre bibliotek (fjernlån) i semesteret, mens studenter på examen philosophicum ikke har tilgang til denne tjenesten. De som er over Cand. Mag.-graden har ingen begrensninger på sin tilgang til fjernlånsordninga.

– Tankegangen bak denne differensieringen er at det er minst skadelig for lavere grads studenter med slike begrensninger, sier Helge Salvesen.

Nå må det sies at det systemet Universitetsbiblioteket har for fjernlån ikke er verre enn på de fleste andre universitetene i Norge. For eksempel har Universitetet i Bergen den ordninga at man minst må være hovedfagsstudent for å få tilgang til fjernlån.

Helge Salvesen kan fortelle at det er på grunn av manglende ressurser at Universitetsbiblioteket har restriksjoner på antallet fjernlån som kan foretas. FOTO: VEGARD BØNES

Ressurser

– Vi ønsker selvsagt at tjenestene ved Universitetsbiblioteket skal være så åpne og tilgjengelige som mulig, men vi har rett og slett ikke ressurser nok til å ha et åpent fjernlånssystem.

Salvesen forteller at et fjernlån i gjennomsnitt koster to hundre kroner, og i tillegg tar mye tid. Dette er fordi det er en meget omfattende og tidkrevende prosess som ligger bak et fjernlån. Dersom det i tillegg er snakk

om et lån fra et utenlandsk bibliotek, vil omkostningene bli betydelig større.

Universitetsbiblioteket kjøper i 1996 inn bøker for sytten og en halv millioner kroner, så i de fleste tilfellene vil Universitetsbiblioteket ha de bøkene man er på jakt etter. Dersom de ikke har bøker som folk trenger, vil Universitetsbiblioteket ofte heller kjøpe inn de aktuelle bøkene enn å fjernlåne dem.

– På denne måten kan flere få

glede av pengene vi bruker, sier Salvesen, men legger til at det kan ta lang tid å få inn bøker på denne måten, med mindre den allerede eksisterer på bokhandelen Akademisk Kvarter.

I følge Salvesen hadde det vært mulig å gi en ubegrenset tilgang fjernlån, men i såfall ville det ha ført til at ordninga hadde blitt veldig sein i bruk. Derfor valgte man istedet å innføre den begrensninga man har i dag.

Startproblemer for DEBUT-uka

Fredag 3. april møttes styringsgruppa for DEBUT-uka for å videreutvikle planene om hvordan høstens DEBUT-uke skal organiseres. Møtet bar preg av at man har kommet godt i gang med organiseringen, men at det fortsatt gjenstår mange problemer.

U Ola Bratlie

Det er spesielt tilgangen på frivillige medarbeidere som synes å være noe av hovedproblemet. Organisasjonen er delt inn i fire undergrupper. Studentstyreleder Kristian Wengen oppfordrer fortsatt alle som er interesserte i å være med på moroa om å ta kontakt. Henvendelser kan rettes til studentstyrekontoret. Man kan selv velge hvilken gruppe man vil jobbe i ut fra egne interesser.

Gruppa som går under navnet «Profilering, Mobilisering, Studentaktivering» (PMS) har som oppgave å la alle studentorganisasjonene profilere seg overfor studentene.

– Vi har sendt ut informasjon til alle de studentorganisasjonene som vi vet om, men det kan være at noen ikke har mottatt brev fra oss. Disse må ta kontakt med meg

på 77 65 65 92 snarest! sier Jonas Holte fra PMS-gruppa.

– Målet er at alle studentorganisasjonene skal kunne profilere seg på en stor messe i Aud.Max.

INFO-gruppa har ansvar for at alle på universitetet vet at DEBUT-uka eksisterer, dette innebærer informasjonsarbeide på forhånd av selve arrangementene.

Økonomi-gruppa har ansvaret for budsjettet, men det medfører ingen økonomiske forpliktelser med vervet.

Noen av oppgavene går blant annet med på å skaffe sponsorer.

Institutt- og orienteringsdagsgruppa ansvar går ut på å gjøre gamle og nye studenter bedre kjent med universitetet og byen i løpet av en dag. Dette gjøres blant annet gjennom guideing og populære vitenskaplige forelesninger.

Hovedmålet for DEBUT-uka er å forene nye og gamle studenter inn i de ulike miljøene.

AMNESTY INTERNATIONAL

Victor Domukhowsky

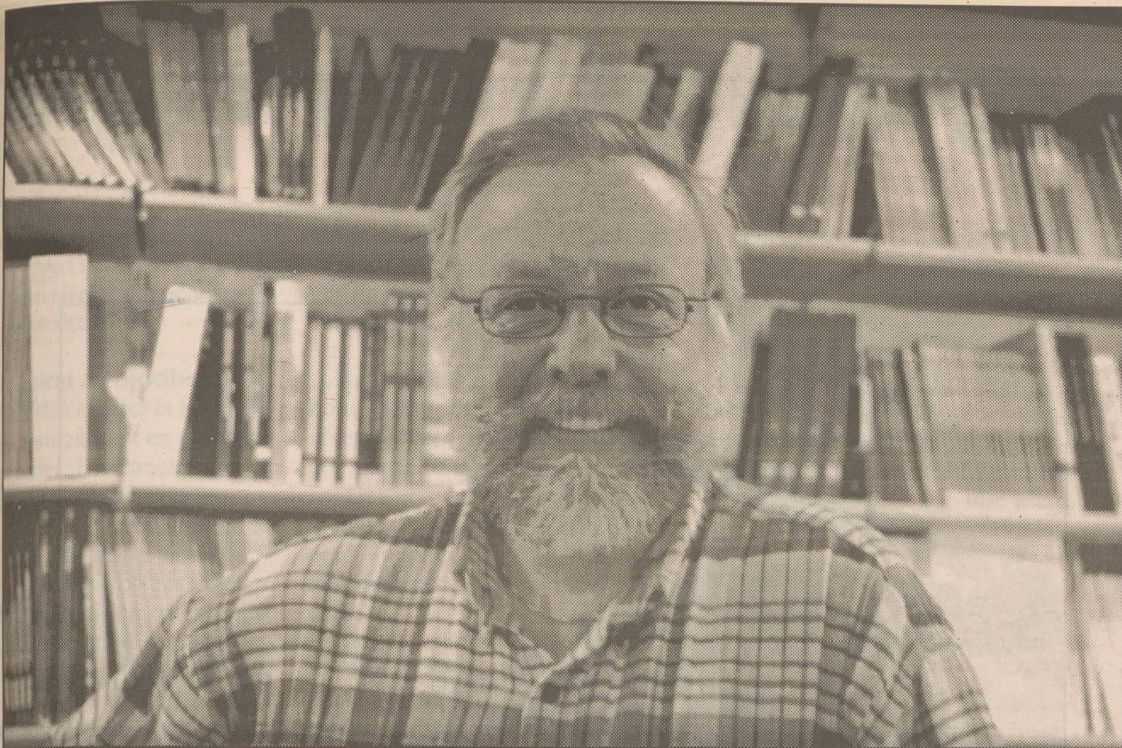
Victor Domukhowsky, Georgia, er en av en gruppe på 19 fanger som angivelig har blitt mishandlet under og etter arrestasjonen. Fangene har blandt annet blitt hengt opp etter føttene, slått og skoldet med kokende vann. De fleste er tillhengere av den avdøde tidligere presidenten, og de er anklaget for en rekke lovbrudd, deriblant terrorisme, ulovelig våpenbesittelse og mord. Rettssaken, som begynte i oktober 1993, har vært preget av manglende rettsprinsipper og fangene har blitt nektet nødvendig medisinsk behandling. Send appeller til autoritetene i Georgia og be dem sørge for at fangenes medisinske behov og rettssikkerhet blir ivaretatt. Send brevet ditt til: **Dzhomlet Babilashvili, Procurator General, ul. Gorgosali 24, 380022 Tbilisi, Georgia.**

Pastor Zheng Yunsu

Den enkle tilværelsen til en liten krisiden menighet i Kina ble brått rykket opp med roten da bulldosere rev ned landsbyen deres i juni 1992. Alt de eide som ikke ble ødelagt ble konfiskert av politiet, 60 personer ble arrestert og 18 kvinner utsatt for nedverdiggende behandling i politiets varetekt. Amnesty regner med at omtrent 30 medlemmer er fengslet for sine fredelige uttrykk for sin religiøse tro, de har blitt overført til to eller tre års «omskolering gjennom arbeide». Lederen av menigheten pastor Zheng Yunsu og hans fire sønner ble også arrestert. Zheng Yunzu ble dømt til 12 års tvangsarbeide i kullgruvene for «svindel» og «forsømmelse av den offentlige orden». To av sønnene ble dømt til 9 års tvangsarbeide og de to andre sønnene ble dømt til 5 år. Amnesty International betrakter alle de arresterte som samvittighetsfanger. Send appeller som ber om øyeblikkelig løslatelse uten vilkår for pastor Zheng Yunsu, hans fire sønner og alle de andre fra Jesus-menigheten som ennå er fengslet. Skriv til: **Governor of Shandong Provincial people's government, ZHAO Zhiao, Shengzhang, Shandongsheng Renim Zhengfu, 193 Jinger Lu, Jinashi, Shandongsheng, People's Republic of China.**

STUDENTRADIOEN FM 105.

Mandag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime. Formiddagsmusikk. Bluestimen. Presentert av Olsen.
10.05	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med Willy Hansen
11.05	Tromsøstoppet de mest populære platene i Tromsø forrige år. Ukas nye plater De femte platene. Programleder: Steinar Gamre
15.00	Urban For deg som vil være mer.
17.30	Nonstop
18.30	Oppvarming til radioballet. Ivar Stures halvtime Radiobingo i samarbeid med Ramfjord UIL.
19.30	
20.30	
21.00	
21.30	
Tirsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime. Tromsøstoppet de mest populære platene i Tromsø forrige år. Ukas nye plater De femte platene.
10.05	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med Willy Hansen
11.05	Studentradioens Jazzforum. Tom Sigvald. Utdrag fra Albrichtens jubileumskonsert 19/4-96
15.00	Bluestimen med Jan Ole Benoni
21.30	Tropical Extravaganza. Benoni
23.00	Natradio til 06.00
24.00	
01.00	
Onsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime. Ukas nye plater. Musikkmaksimum. Repriseutdrag fra søndag. Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med Willy Hansen
10.05	Nyheter fra Bosnia
11.05	Elvisradioen
15.00	
21.30	
22.00	
Torsdag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime. Formiddagsmusikk. Elvisradioen
10.05	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med Willy Hansen
11.05	Jazzforum (r) v/Tom Sigvald
15.00	Film i fokus Studentradioens filmmagasin med Røeggen og Harald Fusdahl
20.00	Radio Light Sprøket
21.30	Bort i Natta Natradio. Musikk i natta til 06.00
22.00	
23.00	
01.00	
Fredag	
07.30	Morrakvitter. Aktuell med reportasjer, gjester, konkurranser og musikk. Riksnyheter hver halvtime. Ka skjjer i helga ring av meldinger om arrangementer 776 11011. Gratis
10.05	Film i fokus Studentradioens filmmagasin med Røeggen og Harald Fusdahl
11.05	Aktuelt 15 Lokalt nyhetsmagasin med Willy Hansen
15.00	"E" Vorskpieltechnikk & Christian
18.00	Looney Tunes House
19.00	Alternativ Derrick
20.00	Kaoskroken til 22.30
21.00	
Lørdag	
12.30	Resirkulering oppvarming av uka som har gått.
16.00	Tromsøstoppet med Steinar Gamre
17.00	Ukas nye plater (r) med Steinar Gamre
18.00	Vorskpielmusikk til 19.00
02.00	Studentradioen Natta
Søndag	
06.00	Studentradioen
10.30	Jazzforum Søndag
11.00	Formiddagsmusikk
13.00	KM Myrland med Røeggen. Alternativt musikkprogram
14.00	Musikkmaksimum
16.00	Hagen & Monica Larsen
16.00	Elvisradioen v/Harald Aronsen
17.00	Tropical Extravaganza Benoni

Per Hugo Johansen i Sentrum Libris.

FOTO: LISE SWENSEN

NSU kjemper for bokhandlerdød?

NSU ønsker fri konkurranse for salg av lærebøker og dermed lavere priser. For å oppnå dette prøver de nå å få bokbransjeavtalen kjent ugyldig. I andre land hvor man har gått bort fra slike avtaler, har prisene på lærebøker tvert imot steget betydelig i pris.

U Lise Swensen

Dagens avtale innebærer at forlagene setter faste priser på bøkene. Disse prisene er de samme over hele landet. En student i Tromsø betaler derfor like mye for en bok som en student i Oslo. Denne ordningen hindrer konkurranse slik at flere bokhandlere kan klare seg. Bokbransjeavtalen er med andre ord i strid med konkurranseloven, men har fått dispensasjon i 3 år fremover.

Tøff bransje

– Det er mange som sliter tungt i

denne bransjen. Klarer vi oss ikke på den prisen som forlaget setter går vi konkurs, sier Per Hugo Johansen i Sentrum Libris.

Dersom utgiftene skulle kalkuleres inn i prisen ville prisene øke. Det ville igjen føre til konkurranse på pris. Mange bokhandlere ville da bukke under.

– Skal vi ha et nett av bokhandler i rundt i Norge, må vi ha bokbransjeavtalen, konkluderer Johansen.

Bokhandlerdød

Johansen kan fortelle at man i Sverige gikk bort fra en lignende ordning på 70-tallet. Rundt 150

bokhandlere gikk inn som en følge av opphevelsen av avtalen.

– I dag finnes det faktisk ikke en bokhandel nord for Luleå. I Norge har vi nå like mange bokhandlere som Sverige, til tross for at Sverige har nesten dobbelt så stor befolkning som Norge.

Europa

Erfaringene fra andre land i Europa, er de samme. I flere land har man hatt samme type avtaler som har blitt opphevet. Dette har gitt negative konsekvenser. I England ble skolebøker dyrere og i Frankrike gikk man tilbake til den gamle avtalen.

Geir Jarle Voldmo, styreleder i Studentsamskipnaden Tromsø, reagerer sterkt på NSUs engasje-

ment.

– Det er veldig kritikkverdig at NSU nekter å dra lærdom fra andre land i Europa.

Usolidarisk

– Tatt i betraktning at det er kollektivt medlemskap i NSU, bør NSU ikke bare ta hensyn til studentene ved de store institusjonene, men også jobbe for studenter i distriktene, sier Voldmo.

– Dette er direkte usolidarisk av NSU i forhold til studenter i distriktene og andre bok lesende.

Distriktspolitisk melkeku

Kun lærebøker omfattes ensidig av avtalen. Av den totale bokomsetningen utgjør læreboksalget nær 50%. NSU mener at det er studentene som subsidierer hele bokbransjen.

– Vi innser at bokbransjeavtalen har positive konsekvenser også, men det er ikke studentene som skal subsidiere distriktene. Det er en offentlig oppgave, sier nestleder i NSU, Terje Hegge.

– Studentene blir en distriktspolitisk melkeku.

Subsidiering

I sin iver etter å få billigere lærebøker, står NSU i fare å rasere hele bokhandlerbransjen i Norge.

Hegge innrømmer at uten en bransjeavtale kommer studenter i sentrale strøk bedre ut enn studenter i distriktene, men at det er en oppgave for det offentlige å rette på dette.

Kunne det da ikke være bedre å jobbe for subsidiering av lærebøker innen bransjeavtalen, enn subsidiering av bøkene utenfor avtalen? Dette sier Terje Hegge seg helt uenig i.

– Da ville overskuddet komme de private kapitalinteressene til gode. Uten en bransjeavtale får vi mer kontroll med eventuelle subsidier.

EØS

NSU undersøker for tiden muligheten for å få bransjeavtalen inn for EØS-domstolen. Dersom ikke det er mulig, er bransjeavtalen trygg frem til 1999.

– Men vi kommer til å gå hardt ut ved neste korsvei, lover Hegge.

Userios agitator

I Tromsø har en person spredt løpesedler til støtte for bransjeavtalen uten å underskrive med navn. På løpeseddelen fremkommer det uriktige opplysninger.

U Lise Swensen

Han opplyser at bransjeavtalen gjør at man ikke får moms på bøker. Dette tilbakevises av Helge Aske i Administrasjonsdepartementet.

– Bransjeavtalen er en privat avtale. Dersom vi skulle få moms

på bøker, ville det innebære en lovendring, sier Aske.

– Det er drøyt å koble momspålegging til bokbransjeavtalen.

I tillegg har ikke denne personen underskrevet med fullt navn. På løpeseddelen skriver han at han arbeider innen bransjen. Dermed er han i aller høyeste grad inhabil, da alle bokhandlere tjener på avtalen uavhengig av om de selger skolebøker eller ei.

På løpeseddelen har han også skrevet: »Ring NSU, skjell ut Line Torvik.» Det står ingen forklaring på hvilken befattning Line Torvik har med saken. Likevel blir folk altså oppmuntret til å skjelle henne ut.

KOMMENTAR

Når en fredsprisvinner dreper...

En av fredsprisvinnerne av 1994, statsminister Shimon Peres, har den siste tiden stått i spissen for angrep på Sør Libanon der sivile libanesere er drept i hundretalls, mennesker er drept på flukt og boliger lagt i ruiner. Når slikt skjer, er det ikke da på tide å diskutere hvorvidt det er riktig å gi statsledere fredsprisen?

Spørsmålet blir altså hvorvidt fredsprisen blir en gulrot for statsledere, som vi til stadighet leser om i avisene, eller om fredsprisen skal synliggjøre mennesker på grasrota verden «ikke ser». At man gjennom tildelingen av fredsprisen løfter frem enkeltmennesker og organisasjoner som i en årrekke har arbeidet for fredsspørsmål, og som samtidig setter kanskje glemte konflikter på dagsorden. Fredsprisen må sette enkeltmennesker og grupper i sentrum som vi vet hva står for både i dag og i morgen. Som ikke bare står for fred i «øyeblikket», men fred i fremtiden. Dem som ikke er bundet fast til en statsmakt, men som er uavhengige og ikke «går over lik» for å opprettholde popularitet eller sikre seg seier i det kommende valgt.

Når det gjelder fredsprisen i 1993 som ble delt likt mellom Nelson Mandela og de Klerk, er utdelingen forståelig. Mandela hadde i en årrekke vært kandidat til prisen for sin kamp mot apartheid. Mange hadde ventet lenge på at han skulle tildeles prisen. Da Mandela fikk prisen var han leder for ANC (African National Congress), de Klerk president i Sør Afrika. Når man først gir prisen «så sent», måtte det gjøres slik. Hadde man derimot gitt Mandela prisen tidligere, ville man unngått å gi en statsleder prisen og heller på andre måter rose det felles fredsarbeid som er gjort.

Prisvinnere som Desmond Tutu (1984), dalai Lama (1989) og Rigoberta Mnchu Tum (1992) er representanter for viktige grupper som har deltatt i fredsskapende arbeid i sine hjemland. J. Rotblat satte atomtrusselen på dagsorden. Dette er mennesker som ikke er bundet av samme forpliktelser og forventninger som en rekke statsledere er, men som gjennom sitt arbeid kommer i kontakt med statsledere og kan bruke dem som redskap i kampen for fred og rettferdighet. Slik at statsledere med sine viktige posisjoner deltar i kampen.

Slik det ser ut, kan det dessverre virke som om at en fredspris innebære for stor forpliktelse for statsledere. Tar man utgangspunkt i Shimon Peres kan man jo konkludere med at det ikke står stor respekt av en fredsprisvinner som dreper...

Hilde Mjøs

– Uten en bransjeavtale kommer studenter i sentrale strøk bedre ut enn studenter i distriktene, sier Terje Hegge i NSU.

Libanons guder, djevle

Nok en gang har krigens galskap i Libanon, nådd våre TV-skjermer. Akkurat nå er det lett å hive seg på raske konklusjoner om hvem som er snill og slem. Vi bør imidlertid være klar over at denne krigen, som lenge har vært glemt av i media, langt fra er ny. Forrige måneds skrekksener var bare et foreløpig intermesso i en gammel og komplisert krig.

U Rune Sævik

Satt på spissen kan man si at den som startet det hele, ja det er faktisk FN. Da verdens kollektivt dårlige samvittighet førte til opprettelsen av staten Israel i 1948, tok ikke FN hensyn til at det allerede bodde folk i det området jødene ble tildelt: Palestinerne. Dette folket – som nå har fått en ny start gjennom Osloprosessen – flyktet i strie strømmer til Israels naboland de første tiårene etter andre verdenskrig.

I Libanon, som i Jordan, flyttet palestinerne sammen i flyktningeleirer og ble etterhvert en slags stat i staten. Det har vært nok av dem som hevder at Israels metoder for å «motivere» så mange palestiner til å rømme til nabolandet i nord, var temmelig ufine. Palestinerne kan neppe ha oppfattet det hele som særlig rettfærdig iallfall, for snart regnet raketene ned over Nord-Israel. Sør-Libanon ble til kamparenaen hvorfra PLO kunne rette sine nålestikk med raketter, artilleri og terroraksjoner mot sin svorne dødsfiende: jødene.

Staten Libanon, som på 70-tallet eksploderte i borgerkrig og kaos, kunne lite gjøre med kamphanene. Slikt sett er altså ikke dagens situasjon i Sør-Libanon så veldig forskjellig, det er bare noen av aktørene som er byttet ut.

PLO

Palestinerne i Libanon forble en torn i øyet på Israel helt til i 1982, da Israeli Defence Forces (IDF) invaderte Libanon. Operasjon «Peace for Galilee» skulle knuse PLO, en gang for alle. Det klarte man som kjent ikke. Arafat og PLO lever i beste velgående, men den gang måtte han til slutt gå med på å evakuere sine styrker ut av Libanon. Noe senere trakk også Israel sine styrker tilbake, dog ikke helt ut. IDF ble stående i en slags bufferson nord for Israels grense mot Libanon. På denne måten håpet man at man skulle hindre «terrorister» i å plage jødene i Nord-Israel.

Da PLO ble kjeppjagd ut av Libanon, oppstod et slags maktvakuum, i og med at palestinerne hadde vært en betydelig militær maktfaktor i den sørlige delen av landet. Alt lå til rette for en ny aktør som kunne overta – den aktøren skulle bli Hizbollah.

For den som ønsker en skikkelig innsikt i denne utviklingen kan undertegnede varmt anbefale den prisbelønte boken «Nederlag» av NRK-journalisten Odd Karsten Tveit.

Hizbollah

Hizbollah (egentlig Hizb – Allah) som direkte oversatt betyr «Guds parti», er en verdensomspennende organisasjon med sine røtter i Iran. Overalt hvor Islam er aktør i konflikter, kan man finne denne organisasjonen. Man kan kjenne igjen Hizbollahs symboler og graffiti i Kashmir, de er observert i Bosnia. Men ingen steder har Hizbollah fått så godt fotfeste som i Libanon.

De første undergruppene av guds parti stod bak de mange kidnappingene av vestlige gisler i Beirut midt på 80-tallet. I dag er virksomheten betydelig trappet opp. Hizbollah støttes av Iran og Syria. I det nordlige Libanon driver man utstrakt virksomhet som et politisk parti, og har betydelig innflytelse i landets nasjonalforsamling.

Enda viktigere er kanskje deres velferdstiltak rettet mot sivilbefolkningen. Skoler, sykehus, trygdeordninger bringes til veie av Hizbollah. For et folk som aldri har sett snurten av offentlig velferdsordninger, er veien kort til å støtte denne organisasjonen av hele sitt hjerte.

Dette forklarer da også oppslutningen om Hizbollahs militære eventyr. Med spektakulære opptog i Beiruts gater, rekrutteres idealistiske unggutter til å dø som martyrer for guds parti. Familiene deres belønnes med rundhåndet økonomisk kompensasjon og sikring av fremtiden.

Effektiv gerilja

Utover 90-tallet har Hizbollah fått gradvis mer støtte i de shia-mus-

Dersom disse karene fikk velge, ville de nok vært et helt annet sted enn i Sør-Libanon.

BEGGE FOTO: IDF

limske områdene Sør-Libanon. Krikerne bor i landsbyene, hvor sivilbefolkningen gir skjul, husrom og mat. Herfra retter de sine nålestikkangrep mot Israelske støttepunkter i den såkalte «sikkerhetssonen». Her kan de også gjemme seg når jobben er gjort.

Det er verdt å merke seg at Hizbollah har som et av sine mål å utsette staten Israel. Varige fredsavtaler er derfor lite interessante.

De senere år har også Hizbollah blitt mer sofistikerte. De får store mengder av gode våpen fra Iran via Syria og de trener i leire i Bekaa-dalen i nord. Således har de blitt i stand til å sette inn større og godt koordinerte angrep med artilleristøtte og avledningsmanøvre. Fra å være en militis med fellekrigere som hadde mer dumdrighet enn soldatferdigheter, har de blitt helprofesjonelle soldater som utnytter terrenget og våpen på en svært dyktig måte.

Hizbollahs økte effektivitet, som betyr større tap for IDF, har vært med på å fremprovosere mer eller mindre desperate tiltak fra Israel, som for eksempel forrige måneds terrorbombing.

Israels sikkerhet

Israelerne har siden opprettelsen av sin stat, forsvart sine bravader i Libanon med sitt behov for sikkerhet – det gjør de fortsatt. Grensen til nabolandet i nord er sperret av med et elektronisk gjerde, som

registrerer den minste berøring, og som hindrer såkalte terrorister i å komme inn. I tillegg står Israelske styrker i en flere kilometer bred sone fra gjerdet og nordover. Det skal hindre de samme terroristene i å skyte over gjerdet. Foran de israelske stillingene har de gruppert sine libanesiske medspillere; Den Sør-Libanesiske hæren (SLA). Men selv ikke dette er nok. Hizbollah og andre væpnede grupper greier likevel å sende sine, ofte hjemmesnekrede, raketter inn i det nordlige Israel, og kan dermed gjøre området mer eller mindre ubeboelig.

I 1993 bombarderte IDF Sør-Libanon på samme måte som i forrige måned. De oppnådde da å få en slags makaber "gentlemens" agreement. Hizbollah gikk med på å innstille angrepene inn i Israel, og heller konsentrere seg om militære mål i sikkerhetssonen. Til gjengjeld skulle IDF avstå fra å bombe sivile mål i Libanon.

Denne avtalen ble overholdt inntil i fjor. Da hadde spiralen av krig og hevsnakrudd opp temperaturen i konflikten igjen. Partene beskylder jevnlig hverandre for å ha startet, for å ha trappet opp krigen eller brutt alle avtaler. Men skylden må nok deles, for denne krigen skaper seg selv, mens den pågår.

Enkeltmenneskers tragedie

På en måte legger Hizbollah med

sin taktikk opp til at sivilbefolkningen skal rammes. IDF vet likevel altfor godt at Hizbollah skjuler seg i landsbyene. Geriljaen bruker ofte sivile klær og kjøretøyer, og sine angrep skal gjengjeldes skyterlinjer gjerne i panikk mot alt som rører seg.

Krigen mellom jøder og araber har alltid vært preget av gamle bibelske ordtak; «øye for øye – tann for tann!» «Mister en, så skal de miste en». Slik krigen i Libanon i mange år på seg med lav intensitet, med høy sivilbølforing og liten oppmerksomhet fra det internasjonale samfunnet.

Tendensen har vært ukjent i trefninger hvor det er Hizbollah som angriper statiske IDF-SLA-posisjoner, med ett mål i øye: Å drepe eller skade fiendens soldater. Dette høres kanskje normalt ut, men det er verdt å merke seg at vanlige militære målsetter som å fordrive fienden, og erobre territorium har vært umulig for Hizbollah. Det er symbolpropagandaseire som teller.

For Israel har denne krigen en parallell til USAs Vietnamkrig; mange menn sendes inn i et fremmed land for å opprettholde status quo. IDF-soldaten vet at det er hans som er Hizbollahs mål. Han vet at geriljaen ikke er i stand til å gjøre mer en å slå til å stikke av – og det kan koste akkurat han livet. I løpet av fjorårets to første måneder verserte det rykter om at IDF

og reddende engler

banon mistet flere soldater ved
mord, enn i trefninger med Hiz-
ballah – det sier litt om den Israel-
hærens situasjon.

En spiral av blodhevn

Hizballah er altså et hvert jø-
disk liv som går tapt en stor pro-
sentandelseier. For Israel er det et
værende utålelig nederlag, og
må hevnes. For å minske sine
angår IDF mann mot mann
per på bakken, og pøser heller
med tungt artilleri og flybom-
b. Dette er grovt skyts i mer
en betydning, og det er slett
regelen at det treffer den skyl-
ge. Sivilbefolkningen får svi, og
til Hizballah øker.

Utviklingen har som nevnt gått
en spiral av vold og hevn
den «fredsavtalen i 1993». Da
F-helikoptere i fjor utslettet en
ystående Hizballahleder, svar-
libaneserne med igjen å skyte
etter inn i Israel – en ung gutt
drept. Dermed var galskapen i
g igjen.

For hvert jødisk liv som går
i sikkerhetssonen, og for hver
sett som slår ned i Israel, øker
en politiske støyen i landet. Folk
over handling, og det kravet har
ert der i lang tid før Shimon Pe-
nå nylig sparket i gang opera-
«Vredens druer». Det at den-
aksjonen skulle komme nå er –
flere kommentatorer ganske
fiende har påpekt – svært be-
lig for Perez sin kommende valg-
mp. De etterpåkloke kan imid-
tid hevde at den har ligget i kor-
le lange - det var bare et spørs-
om når.

Kortsiktig gevinst

kan det imidlertid se ut til at
ene vil overholde en ny og
fittig utgave av «the gentle-
mens agreement» fra 1993. Situa-
onen vil kanskje igjen stabilise-
seg ved status quo, mens pro-
mene forblir like uløste. Prisen
dette er et hundretalls sivile
Israel kalte operasjon «Vredens
» for «kirurgisk bombing» –
bombrørd som assosieres med

nintendokrig i Gulfen og små tap
av menneskeliv. Grovt artilleri mot
gerilja har imidlertid mer preg av
amputasjon. IDF har neppe drept
mer enn et par dusin Hizballah-
soldater i denne aksjonen. I for-
hold til drepte sivile libanesere,
viser det vel tydelig nok hvor in-
effektiv IDF's taktikk er.

Det er svært vanskelig å be-
kjempe gerilja militært. USA lærte
det i Vietnam, Sovjet i Afghanis-
tan. Kommer Israel også til å innse
dette?

Israel kan på kort sikt oppnå et
litt mindre aktivt Hizballah. IDF
ser ut til å ha lært av NATOs luft-
kriger i Gulfen og Bosnia: Ved å
lamme fiendens infrastruktur, hem-
mer du også hans stridsevne ved
fronten. I løpet av denne måne-
den har IDF bombet veier, vann-
ledninger og telekommunikasjon,
for å isolere Sør-Libanon. Hizbol-
lah kan derfor få problemer med å
få frem forsyninger de nærmeste
månedene, men det vil neppe stoppe
dem helt. Skal denne kompli-
serte konflikten løses, må det gjø-
res på det politiske plan, og da må
mange aktører bidra.

Prat fremfor handling

For det første må Hizballah holde
i ørene. Siden deres uttalte
mål er å utslette Israel, kan man
neppe overtale dem til å legge ned
våpnene. Det er vel heller ikke real-
istisk å håpe at Iran skal skru igjen
pengekransen til Hizballah med det
første. Den libanesiske hæren er
kanskje sterk nok til å tøyse dem,
men det kan også ende i en ny
ødeleggende borgerkrig.

Større sjanse har man til å lyk-
kes ved å spille med Syria på la-
get. Libanons storebror står med
sine styrker i den nordlige delen
av landet, og kan gjøre det vans-
kelig for geriljaen. Enten ved å
sette inn sine soldater mot Hiz-
ballah, eller ved å stoppe sin støt-
te med forsyninger og trening.

Syrias diktator Hafes Al Has-
sad vil neppe gjøre noe slikt uten
møtelyser, og prisen har lenge
vært kjent: Golanhøydene.

Israel erobret Golan fra Syria i
1967, og er lite villig til å gi områ-
det fra seg. Golanhøydene er stra-
tegisk sett utrolig viktige. Den
som har Golan, har kontroll på
slettelandene rundt. IDF har ut-
tallige elektroniske overvåk-
ningsposter på høydene, og kan
ikke gi dem fra seg uten å føle seg
trygg på Syria. Trygg blir man
aldri, før man får en fredsavtale,
og åpen kontroll av sin tidligere
fiende.

Altså må det en fredsavtale
til, hvor alle parter er med.

FN som reddende engel?

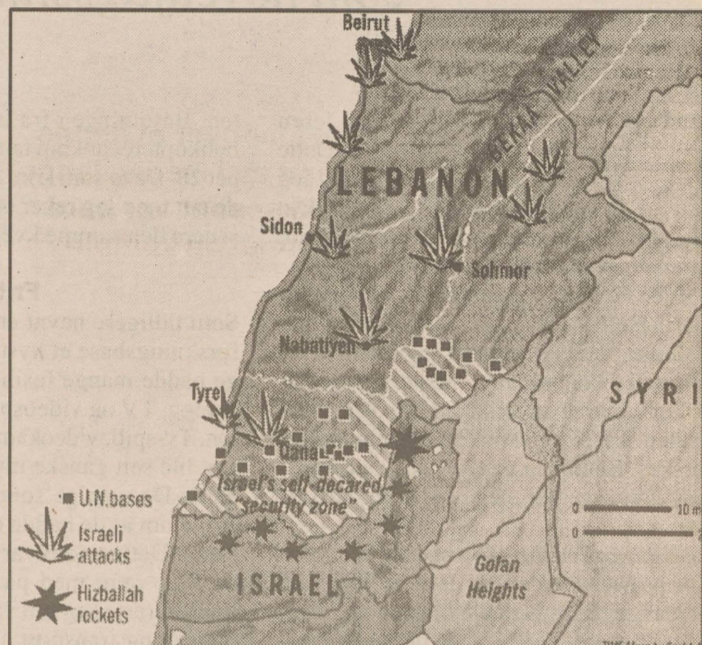
Hvem kan så hjelpe partene frem
til enighet? Neppe FN iallfall. Ver-
densorganisasjonen har vært med
i Libanon siden 1978, men har al-
dri kunnet gjøre stort mer enn å
dempe intensitetsnivået i konflikten.
De fleste innser vel i dag FN
sine begrensinger som fredsska-
per. Man mislyktes i Somalia, og
man mislyktes i Bosnia.

I tråd med en nokså avslappet
holdning til krigens folkerett som
sådan, har hverken IDF eller Hiz-
ballah noensinne respektert FN-
styrkene i Sør-Libanon. Israelerne
har fra første dag ønsket FN-
soldatene vekk dit pepper'n grø-
de dreper jo ingen terrorister.

Hizballah på sin side, bryter
alle spilleregler ved å fyre av sitt
rakettartilleri i nærheten av FN-
posisjoner – på den måten håper
de å bli skjermet for kontrabeskyt-
ning. Hele verden fikk se de gru-
fulle konsekvensene da IDF fak-
tisk skjøt tilbake på Fijibatt-posi-
sjonen i Quana. FN-basen i Qua-
na ble til et slaktehus hvor over
hundre sivile døde. Begge parter
må ha visst at de var der – så kan
man mene hva man vil om skyld.

Ingen løsning i sikte?

Det er farlig å spå, men skal vi
gjette på at Libanons tragedie
snart vil spilles videre. For state-
ne og deres ledere er det mest
lønnsomt å fortsette som før. For
det enkelte menneske i konflikt-
området fortsetter imidlertid fer-

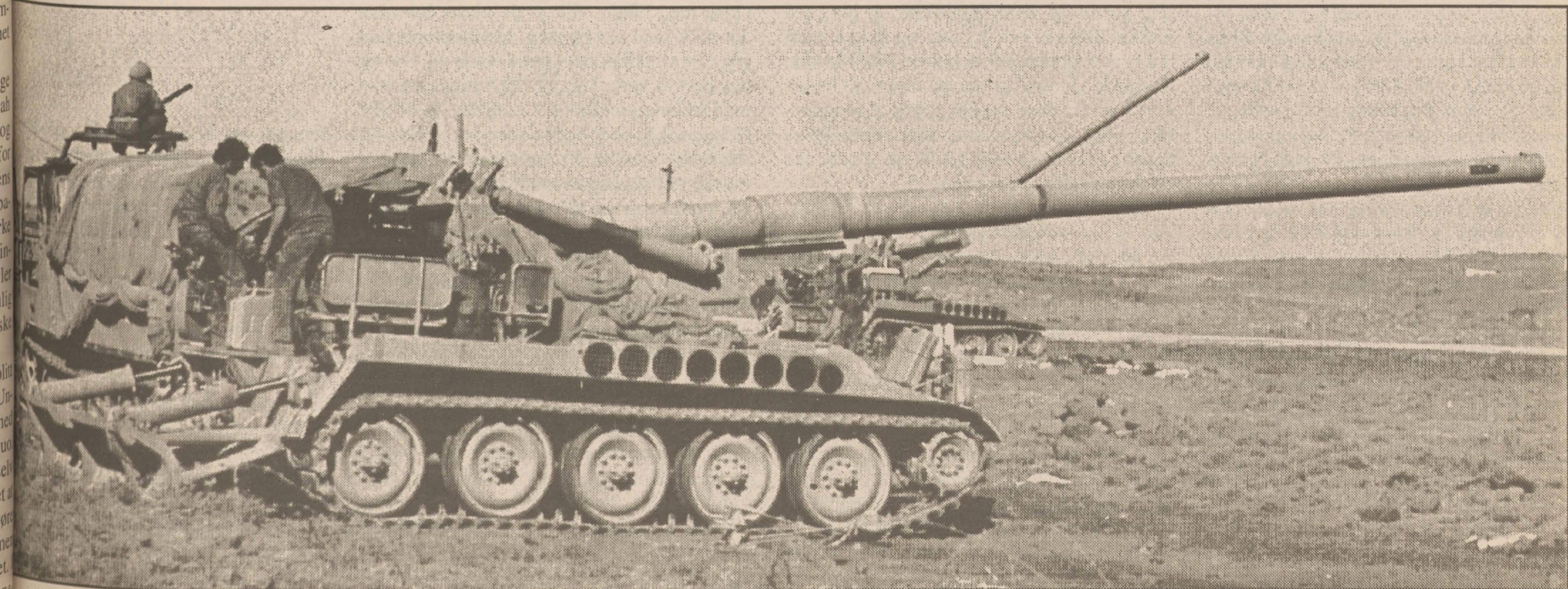
FAKSIMILE:TIME

den mot den neste katastrofen.
Beirut-studenten Hassan vil fort-
satt ofre seg som martyr for Al-
lah. Olivenbonden Ali vil fortsatt
se sine hus bli bombet i filler. Hans
kone Sanna må se deres barn dø
en grusom død. Jødiske Aron må
fortsatt gå rundt som en levende
blink, og lete etter miner i et frem-
med land. Den libanesiske regje-
ringen må fortsatt se på, mens
naboene bruker landet som val-
plass, og raserer alle forsøk på
gjenoppbygging.

Noen avtale vil ikke vokse

frem uten dialog, og den har til
nå blitt ført med kanoner og bom-
befly. Skal en mer konstruktiv pro-
sess komme i stand, må kanskje
en politisk tungvekt som USA
melde hele sin autoritet med på
laget. Den som har vettet i be-
hold må bruke det, og overbevise
partene om at de vil tjene på fred.

Les også «Når en fredspris-
vinner dreper...» på side 11.

svært artilleri mot gerilja har lite med kirurgi å gjøre – og det får sivilbefolkningen merke på kroppen.

Forskning i isødet

Barentshavet blir ofte sett på som ugjestmild og kald. Min opplevelse beviser at dette ikke alltid er sannheten. Dette er en historie om mitt første lange feltarbeide som hovedfagsstudent ved ressursavdelingen på NFH.

Da solen steg opp den 24 februar var spenningen høy. Dette hadde jeg ventet på lenge. Jeg skulle endelig ut i felten. Det var dette som var ønsket mitt. Komme meg ut å jobbe i naturen.

Siden hovedfaget mitt går ut på å undersøke ringselens diett i drivsområdene i Barentshavet, var denne turen en utmerket anledning til å komme inn i forskningsprosessen. For å kunne undersøke ringselens diett må selen skytes, og tarm- og mageinnholdet utforskes. Benrester av dyr i selens fordøyelsessystem hjelper meg med å klassifisere artene.

Båten jeg skulle tilbringe de tre neste ukene på het «Lance», og er en av Kystvaktens mange båter. Den ble opprinnelig bygget som fiskebåt i 1978. Den ble senere ombygget med hensyn til dens tjenestegjørende i Kystvakten. Under utbyggingen ble det blant annet satt på et helikopterdekk og kanonstilling. Båten så ganske shabby ut, maling var mangelvare på nedre deler av skroget og rust var det mye av. Jeg fikk senere vite at båten skulle helrenoveres senere på året.

Den første dagen

Klokken var 11.00 og utstyret mitt var brakt ombord. Min veileder møtte opp på kaia for å ønske meg lykke til. Jeg møtte den som skulle hjelpe meg med mitt arbeid, Bjørn Bergflødt. Han var tatt med på dette toktet for å holde isbjørnen på avstand. Toktet ble arrangert av Havforskningsinstituttet i Bergen, og målet for toktet var å finne gyteløst til Polartorsk. Jeg ble forespurt om jeg hadde lyst å være med. Jeg svarte kontant, ja. Fra Bergen kom det 5 forskere, alle dyktige på sitt fagområde. De hadde vært med båten fra Sortland der båten har sin havn. De hadde der lastet ombord en container med utstyr. Utstyret bestod blant annet av en miniubåt, som ble kalt ROV (Remote Operated Vehicle), CTD-sonder (brukes til å måle temperatur og saltholdigheten i vannsøylen), datamaskiner, planktonhåver, vannpumper, strømaggregater, signalpistoler, lavo og varmeovner.

Den første dagen ble jeg vekket kl 7.15, det var frokost 7.30. Sjøen var stille og båten hadde stor fart mot sitt mål. Passerte 73°00 nord, temperaturen begynte å falle. Hadde de 3 vanlig måltidene løpet av dagen. Snakket og gjorde meg litt bedre kjent med mannskapet ombord. Så noen spekkhoggere passere oss i stor hastighet. Så kom det små isbiter, som sakte men sikkert ble større. Møtet med isen var sterkt. Jeg trodde isen skulle være en stor tung masse som lå i ro. Der tok jeg feil, for den bølget og beveget seg. Det lå is helt ned til Bjørnøya.

Dagene gikk med til å ta oceanografiske målinger. Men det var også tid til sosiale aktiviteter ombord på «Lance». Jeg kom i god kontakt med mannskapet om bord i bå-

ten. Besetningen fra militæret talte 20. Da helikopteret ankom talte det totale mannskapet 28. De to som kom med helikopteret hadde tatt med seg reker og vin, som ble fortært senere den samme kvelden.

Fritid

Som tidligere nevnt er båten vi brukte som forskningsbase et kystvakt fartøy. De menige hadde mange fasiliteter. Det var stereooanlegg, TV og videospillere, SONY playstation, Tv-spill, videokamera og bøker ombord. Det ble sett ganske mye video utover kveldene. De menige som var ombord var alle enige om at de hadde en fin førstegangstjeneste. Dette toktet var en av alle de tingene de fikk være med på. Andre oppgaver de konsentrerte seg om var blant annet fiskerioppsyn og transport av forsyninger.

Isbjørn

Endelig skjedde det noe jeg hadde gledet meg lenge til å se. Ved siden av båten fikk vi øye på spor etter isbjørn. Store A-4 spor. Senere kom det en isbjørn opp på barbord side. Vi som hadde kamera med oss knipset vilt. Størrelsen og de kreftene som lå i kroppen til isbjørnen gjorde inntrykk på oss. Den labbet sakte avgårde. Ingenting å haste for. Senere så vi hvalrosser liggende omkring på isflak.

Alle måtte prøveskyte signalpistol og gevær, dette ble gjort for å være ta på sikkerheten nede på isen. Dagene gikk og forskerne hadde daglige turer ut på isen. En dag på isen kunne bestå av flere ting. Det startet med at frokosten ble forskjøvet til 6.00, dette ble gjort for å få mer ut av dagen. Etter frokosten begynte arbeidet. Først tok man på seg klærne, det var ikke lett. Man måtte ha stilongs over og underdel, ullsokker, og ett lag med klær utenpå dette. Så kom kjeledressen, varmetøvlene, hanskene og lua med klaffer. Det var om å gjøre og dekke mest mulig av kroppen, slik at kulden ikke fikk tak. Vi hadde veldig fint vær på turen. Vi hadde mye vind fra nord, og det gjorde at temperaturen i lufta krøp ned mot -30°C. Enkelte av dagene blåste det godt i tillegg, slik at den effektive kulden var nede i -45°C.

Hardt arbeide

Ferdig kledd gikk man igang med å få utstyret fra lasterommet opp på dekk. Dette ble gjort ved hjelp av en manuell kran. Så ble utstyret trillet bort til en ny kran som stod lengre bak, og opp på helikopterdekket. Det ble heist opp dit og trillet bort til helikopteret og løftet inn av forskere og mannskap. Det var en fin måte å holde varmen på, det var jo tross alt flere hundre kilo som skulle inn. Det var to stykker med helikopter på den første turen. Så kom helikopteret inn og hentet resten av utstyret samt to stykker til. Med i den siste turen var mini-ubåten som sammen med kabelaen veide ca 200 kilo. Utstyret ble løftet ut av helikopteret og ned på isen. Så

var vi alene ute på isen. Vi begynte å klargjøre utstyret slik at vi fikk tatt de prøvene man hadde behov for. Lavoen og antennen til radiosambandet var det første som ble satt opp. Lavoen ble brukt som skydd for alt måleutstyret som blant annet inkluderte datamaskiner. Strømaggregatet ble satt i gang, slik at vi fikk strøm til ROV'en. En rampe ble sagd ut av isen, slik at den kunne sendes ut i råken. Miniubåten bestod av to kameraer, to forskjellige ekkolodd og en CTD-sonde. Bare prisen på kabelaen som gikk fra ubåten og opp til overflaten var 150 000 kroner. Det var med en mann som hadde i oppgave å kjøre den. Det ble ofte lange arbeidsdager for den karen. ROV ble styrt med fjernkontroll og ved hjelp av de to kameraene. Mens han kjørte ROV var de andre i gang med å filtrere plankton og gjøre prøver med CTD sonden. Det var alltid utkikk etter isbjørn. Geværet og signalpistolene lå ikke langt i fra. Geværet var ladd og det samme var signalpistolen. Sikkerhet hadde første prioritet.

Stemming

Det ble lange dager ute på isen, men det var hele tiden ett eller annet og ta seg til. Enten det gjaldt å ta prøver eller det var å se på store flokker av polarlomvie, teister eller å bare se på alt det fine lyset som var der. Det fantes «snøbuer», mye rødt lys, soloppganger med orange og blodrøde himmelhvelvinger. Isen var langt fra hvit, det var turkis, blå, grå og sjelden helt hvit. En kunne stå å drømme seg langt bort og tro at man var på en annen planet, for det var is så langt øyet kunne se.

Vi var konstant engstelige for å møte isbjørn. Tanken gikk på hvordan jeg ville reagere hvis jeg stod ansikt til ansikt med en.

Når alle prøvene var tatt kalte vi på helikopteret. Vi hadde kontinuerlig radioforbindelse med båten, slik at de visste hvordan det gikk med oss på isen. Helikopteret fant seg et stort isflak det kunne lande på. Da var det bare å sette i gang det tunge arbeidet med å få utstyret inni helikopteret og tilbake til båten. De som hadde kommet ut sist var også de som fikk dra tilbake først. Det var mest praktisk. Dagen var ikke ferdig for forskerne fordi om utstyret var kommet tilbake ned i lasterommet og klærne tatt av. Da begynte bearbeidelse av prøvene og eventuelle reparasjoner av utstyret. Til slutt var det brifing: Hva hadde skjedd i dag, hva kan vi gjøre bedre i morgen, status på utstyret og planene framover.

Naturens gang

Som tidligere nevnt var møtene med isbjørn noe av det mest fascinerende på hele turen. Det var spesielt en episode med en binne og hennes lille unge som var fin. Vi knipset mange bilder av disse og hadde mange fine opplevelser med dem. De kom ganske nærme båten. Den lille ettårs ungen var veldig

nysgjerrig. Den kom bort til båt de binna var mer tilbakeholden. Binna regel alltid lengst borte fra båten stadig å få med seg ungen, men ikke. Ungen reiste seg flere ganger bein og brølte som om den prøvde å me oss! Vi fant også ut at vi skjøt dem, og hev ut noen tømfisk som fått av stuerten. Bjørnene kjente kom nærmere. Vi hev ut mer fisk enda nærmere. På det nærmeste ikke mer enn 3-4 meter i fra båt kastet ut en fenderkule å isen. veldig nysgjerrig og gikk bort til bet bort iden, men da den fant mat mistet den fort interessen for det. En annen episode som jeg var nær binna og ungen fikk Hvalross. Begge satt på sprang. Ungen rett på og moren tok en

Isødet fra sin beste side.

Bamse Brakar drar en finte med fenderkulen.

ALLE FOTO: JENS A. WATHNE

den kom på bak siden av den. Før de fram dukket hvalrossen. Ungen satt ned for å vente, men moren stod. Un- mistet relativt raskt interessen og be- å gå litt rundt. Da fikk den øye på rossen i et annet hull. Den satt på farten ble ganske stor og to meter ned den ned potene ned i isen og brem- hodet ned i hullet og glefset til, var Hvalrossen allerede borte. Un- raskt hodet ut av det kalde vannet, seg noe av vannet og satte seg rett baken for å vente. Den la seg etter- ned på magen for å vente, men mistet på interessen relativt raskt og begyn- nuse på alt det andre morsomme som ndt i isødet. mister litt av respekten for isbjørnen står trygt opp i en båt som isbjørnen kan klyve oppi. Den var bare ett par

meter fra oss og uttrykket til den lille ungen var langt fra skremmende. Jeg ble fortalt en historie som for meg var skremmende. Byssa gir fra seg masse gode lukter og vinduet ut der fra var ganske lavt ned til isen. Historien sier at isbjørnen hadde stukket sitt hode inn, så langt det kom, i vinduet. Stuertent hadde fått seg ett sjokk, men var så frekk at han nesten hadde pusset tenne på isbjørnen med en oppvaskkost. Tøff kar han stuertent!!

Hopen

På grunn av isforholdene ble vi liggende nesten en uke innen synsvidde av Hopen. En dag fikk vi tilbud om å være med helikop- teret inn dit. Det skulle hente noe utstyr og det var plass for 6 personer i helikopteret. Noe av det første vi fikk se på Hopen når vi landet var et fareskilt der vi ble advart mot isbjørn. Det hadde vært en isbjørn som ville

inn gjennom stuevinduet på stasjonen da- gen før vi kom. Dette gjordet at vi ikke fikk love å nyte den fine utsikten vi hadde. Vi måtte gå ganske raskt inn i huset. I vindfan- get stod det mange gevær, disse skulle be- nyttes hvis isbjørnen ble for nærgående og på alle turer som gikk utendørs. På årsbasis er det normalt stasjonert fire personer på denne stasjonen. Det kommer forsyninger dit en gang i uka med mat, aviser og utstyr.

Utenfor huset var det hengt opp en pa- rabolantenne, slik at beboerne kunne se på TV om kveldene. Ellers var det mange bøker inne i huset. De måtte ha noe å ta seg til utenom den forskningen de utførte på øya. Det må være ganske ensomt å bare være fire stykker der hele året.

Hjemtur

Hele turen var preget av mange og fine opp-

levelser, noe jeg har satt stor pris på. Vi hadde mange fine dager med mange fine opp- levelser og hyggelig samvær. Jeg fikk mange gode venner på turen.

Endelig en dag snudde skuta bauen mot syd. På turen nedover fikk vi se isfjell, to store flokker med grønlandsseler, en sperm- hval og masse fugler. Det gode været var nå forsvunnet og det blåste opp. Vi fikk store bølger, sjøsprøyt og en humpete tur på vei ned til Sortland igjen. Da jeg gikk i land på marinebasen hadde jeg med meg mange go- de minner om isturen som ble avsluttet 14 mars.

UJens A. Wathne

Stemme ved valget til Studentstyret? HVORFOR?

Ting skjer sjelden av seg selv, desverre, og det gjelder kanskje spesielt for oss studenter. Når vi ønsker oss billigere og flere studentboliger og barnehager, når vi håper å få et studenthus, når vi ønsker høyere stipendandel og lavere rente, når vi ønsker at Tromsø kommune skal ta vertskapsplikten på alvor, når vi ønsker at fagene skal være åpne, at foreleserne skal ta studentene på alvor og at alle studenter skal få tilgang til utvalgte kurs, når vi ønsker likesstilling på universitetet, når vi ønsker å bidra med hjelp til studenter andre steder i verden og når vi ønsker oss et miljøvennlig universitet - da må det være noen som jobber for å få det til.

Ute av dette er det stort sett er det bare studentdemokratiet som jobber med, og selv om noe kunne vært bedre er det mye som kunne vært langt verre. Vi studenter for ofte gjennomslag, og det er ofte Studentstyret - studentdemokratiets høyeste organ - som bestemmer hva vi skal få gjennomslag for.

For at studentdemokratiet skal bli tatt på alvor forutsettes det at en forholdsvis høy prosentandel av studentene stemmer ved valget - det kan kanskje være ditt lille bidrag til at ting du ønsker skal skje, skjer?

Stemme ved valget til Studentstyret? HVORFOR IKKE?

Her kan du stemme når:

Hovedgården, UB og MH: Torsdag 9.5, fredag 10.5, mandag 13.5, tirsdag 14.5 og onsdag 15.5: kl. 10-14

Nordlysobservatoriet: Mandag 13.5: kl. 10-12.

Åsgård: Mandag 13.5: kl. 12-14

Kjærbygga: Onsdag 15.5: kl. 12-14

IBG: Tirsdag 14.5: kl. 10-14

NFH: Fredag 10.5: kl. 10-14

IMR: Torsdag 9.5: kl. 10-14

STUDENTRABATT I TROMSØ

Disse forretningene og bedriftene innrømmer studenterrabatt mot at man viser studentbevis sammen med kvittering for betalt semesteravgift.

For å unngå misforståelser bør man opplyse om at man er student og vise studentbeviset uoppfordret.

Rabattene som er angitt i denne oversikten innrømmes i perioden 15.8.95. til 15.8.96. Merk deg at rabattene som regel kun gjelder varer til ordinær pris.

Bladet Tromsø

30% rabatt på abonnement mot kontant betaling og visning av studentbevis. Telefon: 77 65 66 00

Kvellos Barnemagasin

10% på varer til ordinær pris. Adr. Fr. Langesgt. 18 tlf: 77 68 53 29

Babykos

10% på varer til ordinær pris. Og spes. pakkeløsn. for studenter.

barneutstyr, vogner, senger og bilsikring.

Adresse: Håpet (Vis-a-vis OBS og Normotor) tlf. 77 67 22 44

Bilbørsen

15% rabatt på leie av personbil, varebil, minibuss tlf: 77 66 66 11

Neumann Bygg A/S

Fra 5 til 25% rabatt. Stakkevollveien 15. tlf. 77 65 72 33

Domuskafeen

45,- kroner for dagens middag, kr 5,- for kaffe/te minus 5,- kroner på stor og liten langang. (Ikke vanlig kantine)

Nordix Data A/S

4% rabatt på Hyundai datautstyr. Adr. Stakkevollveien 27 tlf: 77610106

J.M.Hansen

10% på butikkvarer untatt tilbudsvare og hvitevarer der gir vi 5%. Leie: Bindingstid 10 mnd. 10% rabatt på leiepris. 1mnd gratis ved tilleggsleie. Adr. Storgt 56 tlf: 77 66 55 00

Chr. Hansen A/S

Fotoforretning 10% rabatt på film, kamera etc. 15% på fremkalling og kopiering, 10% på forstørrelser o.l. Adr. Fredrik Langesgt. 22 tlf. 77 68 56 56

Chr. Hansen A/S

Ekspressbilder Samme rabatt som overnevnte. Adr. Veitasenteret tlf. 77 65 87 20

Gjensidige

Studentforsikring. Adresse: Storgt. 92 tlf. 77 62 34 00

Heklekroken A/S

10% på garn til ordinær pris. Adr. Skippergt. 6 tlf. 77 68 17 87

Britts Boutique

15% på varer til ordinær pris. Adr. Storgt. 89 tlf. 77 68 41 00

Hotel Nord

20% på overnatting enkeltrom 296,-/dobbelrom 384,-. Adr. Parkgt. 4 tlf. 77 68 31 59

Austad

10% på varer til ordinær pris. Adr. Sjøgt. 13 tlf. 77 68 45 51

Supergirl A/S

15% på varer til ordinær pris. Adr. Kirkegt. 10 tlf. 77 68 32 11

Prelaten

Studentpris på mat og drikke: -50,- kroner for dagens rett, 5,- kroner for kaffe m.m. Uttån av møte/selskapslokale, ring for bestilling. Adr. Sjøgt 12 tlf. 7768 20 85

Platebaren A/S

15% på VG-lista, 10% på øvrige varer til ordinærpris med bonuskort. Adr. Storgt. 92 tlf. 77 65 53 56

Alberts Musikk A/S

15% på varer til ordinær pris. Adr. Vestregt. 18 tlf. 77 65 51 11

Brillehuset A/S

10% ved kjøp av nye komplettebriller, kontaktlinser og solbriller. 20% på linsepleiemidler. Adr. Storgt. 92 tlf. 77 68

Vigdis parfymeri og hudpleie

10% på varer til ordinær pris. (ikke hudpleie) Adr. Storgt. 58 tlf. 77 68 67 83

Pizzeria Giovanni

20% rabatt på pizza og retter fra menyen. 10% rabatt ved utkjøring mandag til torsdag. Adr. Storgt. 132 tlf. 77 61 11 22

Jensens Skotøimagasinet

Eurosko. 20% på tilbehør, 10% på sko til ordinær pris. Adr. Storgt. 79 tlf. 77 68 15 63

Skinnmester'n

15% på varer til ordinær pris. Stort utvalg i skinnklær. Adr. Veitasenteret tlf. 77 61 25 01

Sportshuset A/S

10% på varer til ordinær pris. Adr. Storgt. 92 tlf. 77 68 36 68 og Sjøgt. 13

Intersport Tromsø A/S

10% på varer til ordinær pris. Adresse POLARSENTERET

Poulsen Interiørtekstil

10% på varer til ordinær pris. Adr. Veitasenteret tlf. 77 68 04 33

Studio 7

15% på trening, sol og aerobics. Adr. Søndre Tollbugt. 7 tlf. 77 68 82 88

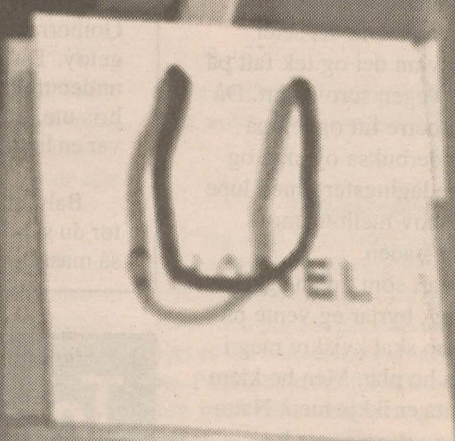
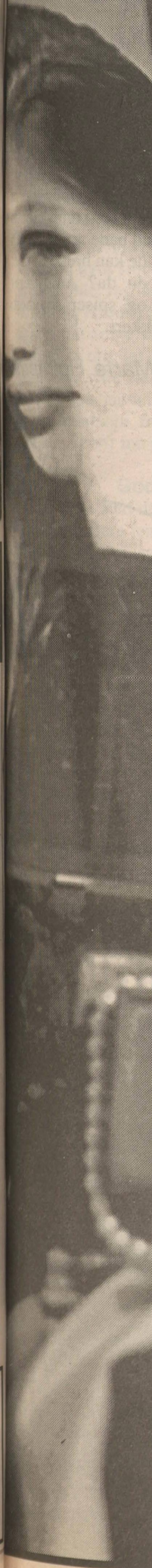
Urmester N. Andersen

10% på varer til ordinær pris. Adr. Stortorgt 3 (vis-a-vis Domus) tlf. 77 68 26 25

Nye vinleggeren A/S

Alt av tilbehør for legging av vin og vin. 15% på varer til ordinær pris. Adr. Strandgt. 34 tlf. 7765687

ANSVARLIG FOR AKSJON
STUDENTRABATT I TROMSØ
er Tromsøstudentenes idrettslag
(TSI)
kontoradresse: Universitetet i
Tromsø
Hovedgården
Tlf. 77 64 45 79

Litt om vår

Tenk om eg fekk spalteplass til tankane mine. Lot dei kravle seg ut av inste hjernebarken og berre stå her. Ja, akkurat her. Nakne for seg sjølv. Eg trur ikkje eg vil. Det kan vere farleg. Eg trur ikkje alle hadde likt det heller. Dessutan kan dei ikkje stå på trykk. Nemleg. For tankar høyrer til i hovudet. Kjem dei ut har dei gått gjennom ein forvandlings prosess. Då er dei blitt til ord eller lått eller gråt eller smil eller bokstavar eller noko liknande.

Til dømes i stad. Då eg sånn heilt tilfeldigvis tenkte på våren. Då såg eg gras og blomar og snille barn som hoppa paradiso og lauvtre i fargar. Dessutan kjende eg ange av jord og liv, og eg kjende korleis det var å ha på seg russe-drakt for nokre år sidan. Tanken varte ca. eit sekund og innheldt ingen ord. Difor er det ikkje tanken min som står ovanfor. Berre ei dårleg attgjeving.

Somme tider ringjer telefonen. Lagar ein skingrande, ringande lyd, slik som berre telefonar kan. Då tenkjer eg også på våren. For gjennom telefonen som har så lang ledning, kjem varme gradane og tulipanane og gåsungane på trea krypande inn i meg. Men berre så lenge som samtalen varar. Når det seier klikk, forsvinn dei og tek fatt på den lange vegen sørover att. Då sukker eg berre litt og tek på meg ullunderbuksa og skia og går på oppdagingsferd med lupe etter hestehov mellom snø skavlane i staden.

Etter kvart som timane går med leiting, byrjar eg vente på natta. At ho skal kviskre meg i øyret som ho plar. Men ho kjem ikkje. Natta er ikkje meir. Natta for sin veg – sørover med hurtigruta. Der natta var er no ljøs, ljøs, ljøs. For han er jo her. Våren. Sjølv sagt er han det. Berre på ein litt annleis måte. Våren tok plassen mellom timane vi egentleg skal leggje oss og stå opp. Og når vi så finn den første hestehoven etter timevis leiting med tidlegare omtala lupe, vert vi så glad at vi dansar ned til ein butikk og kjøpar sommerklede og is og vert forkjøla så vi ligg og hostar og hostar og svettar i feber fantasiar, eksamen berre ler av oss og spør oss alle dei gale spørsmåla, men er det så nøye? For innan den tid er det sommar og shorts og slutt og framleis inga natt.

Sigfred Sandberg

GLASUR

glasur: ny spalte for deg som ønsker å uttrykke humøret ditt offentlig.

Jeg er kjempeglad når: **Jeg er kjempesur når:**

– datteren min slutter å gråte når jeg blåser der hun har slått seg.

– folk mistror andres hensikter.
– folk som er i serviceyrker er sure.

(Hanne Krogh – du husker henne fra Reisen til julestjernen og Grand Prix...)

Balsam, men ikke fluor

Utdannelse gir makt. Det er ingen tvil. Underlig hvordan noen mennesker kan få utrolig mye makt over deg fordi de har sittet på en skolebenk og lært noe du ikke er like mye inne på. Du kan gjerne ha trådd rundt på et eller tre fakultet, ha åtti vektall og være en glimrende disputant i selskapslivet. De har makt over deg, proletariatet. Håndverkere med det skarpe blikket.

KULTURKASSETT

Der sitter du og stirrer inn i det grønne, gustne ansiktet ditt. Blå ringer under øynene. Damen i silkeskjorta har nettopp sprayet håret ditt fullt av vann, og slitt en liten kam med mange tynne tagger, mens du har fulgt med øynene hennes i speilet. Du trodde de skulle trille ut da de oppgitt roterte 360 grader i damens mascararorte øyehuler. Hun ser ut som hun har stått opp med feil bein midt i Sodoma og sølt Gomorrakaffen utover nytt sengetøy. Du smiler forlegent og understreker at ja, det var frisk bris ute, om det ikke til og med var en liten kuling eller flere.

Balsam? Ja, ja helt klart. Ikke tør du si noe om at du ikke liker så masse skum. Du pleier heller

ikke å føne håret slik at det står rett ut i bølger. Du synes ikke Eli Hagen er så fin på håret, men denne frisørdama her vet best når det gjelder moter og sånt. Så da så. Ikke før du har gått ute i regnet en time, synes du at du likner deg selv.

Har du brukt fluor i det siste? Eller var forrige gang da du ble fascinert av det lille smilet på baksida av tablettene. Det ser tannlegen din også. Står over deg der du ligger hjelpeløs i stolen. Du vet ikke om hun rynker på brynene fordi hun konsentrerer seg, eller om dine gommer ligger i sådanne ruiner at Sarajevo blir en bagatell. Men du har brukt tanntråd, æresord, mange ganger.

Selv om du går ut fra tannlegekontoret og er sikker på at studielånet ditt har finansiert hele alderdommen til odontologen med det harde ansiktet, føler du deg ikke særlig skarp.

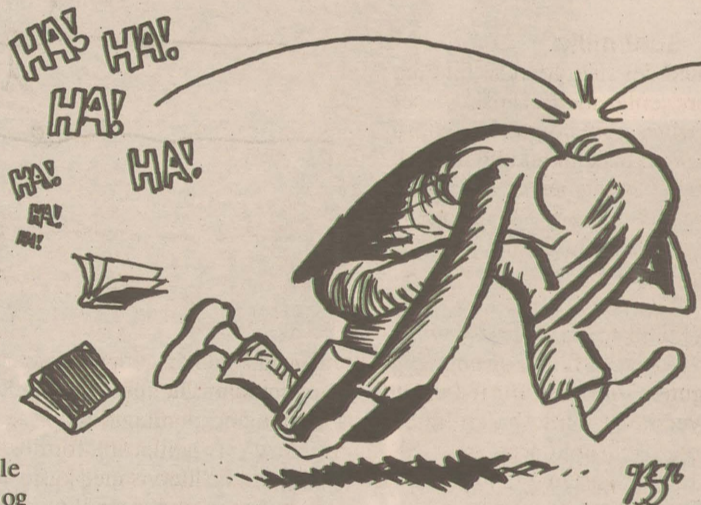
De lurer deg alle sammen. Smiler til deg og gir uttrykk for at de synes

du er sjarmerende, så de ler rått av deg sammen med kollegene sine på bakrommet. Bilmeknikeren måper fordi du ikke kan mer om biler enn at de her et ratt og at du fyller bensin inn i et hull på sida. Servitøren på restauranten skuler overlegent på deg fordi du ikke vet hvilket bestikk du skal spise forretten med. Fysioterapeuten drar på ansiktsmuskulaturen sin til en halvveis geip, fordi dine fysiske utskielser i joggedress, går i månedlige intervaller. Til og med mannen bak skranken på polet legger hodet på skakke når du kommer heseblesende inn en fredags ettermiddag og sier du skal ha

en brukbar billig rødvin.

Ikke kultivert nok; du er akademiker. Det er de som le utrette noe i samfunnet, du kan bare betale dem og gå hjem bøkene dine. Snart kommer Hennes sine små reformjyplinger '94. De invaderer kunnskaps høyborg med både artium og utdanning de kan bruke til... Hva gjør du da? Analyse Nietzsche og spiser spaghetti fortsatt? Sikkert.

Marte Holmer

ILLUSTRASJON: KRISTOFFER JØRGE

Tobarnsmor SKUTT med avsagd hagle

Tornado tok barn
Ble truet før dødsskuddene
Voldtatt på brakka
4 skadd i frontkollisjon
Turister bombedrept
Bombeterror mot bank
Journalist drept av politiet
Stjålet norsk pistol – drepte to i Russland
Brann hos seksiktet ordfører
Drept av Quick i Norge?

Ikke noe mer blodig alvor enn ellers... Dag

Hilde M

Tidenes Haill

Dette er fiskeklubben der du blir tatt imot med åpne armer - veeldig åpne armer. Hvis du liker å dikte opp sanne fiskehistorier kan det jo hende du finner noen sjelefrender her.

Denne fiskeklubben har arrangert flere forskjellige kurs med varierende tema over fiske for alle som har vært interessert. Jeg tok meg en tur innom på et av disse møtene for å finne ut hvor stor fisk man kan ta med en middels flue. Jeg hadde også lyst til å prate om det beryktede HAILLET, og selvfølgelig litt om selve klubben. Jeg ville også undersøke om det i det hele tatt var noen jenter som ville være med i en fiskeklubb med et sånt navn.....Jeg fjernet den røde neglelakken min, for å bli som en av gutta, og trampet tøft inn på møtet.

Godt miljø

For å starte med det siste først så fant jeg ut at det er flere jenter med i Haill. De ser faktisk ut til å trives godt i dette miljøet, så dette er nok ingen typisk guttekubb likevel. Dessverre var det ingen jenter som ville kommentere navnet det spesielle navnet på klubben, så jeg må nok holde deg på pinebenken noen avsnitt til.

Sportsfiskeklubben Haill ble startet opp i august 94 av Trond Herfindal og en gjeng på 4-5 andre gutter som ivret for fiske. De mente at Universitetet burde ha en klubb for sportsfiskere og fiskeinteresserte. Siden den gang har de hatt mange hyggelige turer og enda flere møter i klubbens regi. De er en gjeng på 15 -20 stykker som alltid kommer på møtene. Møtene er fast en gang

i måneden og med et fast tema. De finner på mye morsomt. Ja, f.eks å binde fluer, bygge fiskestenger, planlegge turer, se på lysbilder, skryte av haillet sitt, fortelle fiskehistorier og drikke litervis med kaffe. Haill påstår selv de har et godt sosialt miljø. Og kaffen er forresten ganske god. Til å være laget av gutter, altså. Temaet for møtet blir annon-

sert rundt om på universitetsområdet slik at alle skal ha mulighet til å høre om dem og komme innom. Klubben har sitt selvfølgelige tilholdssted på NFH, men er til for alle studenter som liker å fiske.

Hva er nå egentlig et haill?

Hittil i år har det bare blitt et par fisketurer, men det skal bli flere, lover Trond. -Problemet er at på sommeren da det best for fluefiske, er de fleste studentene hjemme og det blir vanskelig å arrangere turer. Som følge av dette blir det mest isfiske og havfiske det dreier seg om.

Og nå skal dere endelig få vite det, mine venner: HAILL - navnet på klubben. -Haill kom vel ganske naturlig, sier de, men ingen er villige til å definere ordet. Det blir bare noen vage forklaringer. Heldigvis hadde jeg gjort hjemmeleksen min og vet hva det er. Forklaringen til dere uvitende og nyskjerrige og halvt døende av utålmodighet er derfor: **Haill er et godt nummer mannen får av kona si eller eventuelle andre damer før han drar ut på fiske - det betyr nemlig god fiskelykke!** Noe som er et «must» i harde fisketider. I gamle dager var det ofte at unge dekksgutter måtte lyve på seg et godt haill for å få lov til å bli med ut på sjøen. Og så må jeg bare spørre da, hvordan det står til med haillet til disse blide menneskene. Jeg hører litt småfliring rundt meg. Trond svarer at det varierer en god del, men det pleier å være slik på turene deres at de som skryter

mest av haillet sitt får minst fisk. Så da får folk tolke dette slik de vil.

Sanne skrøner

Når jeg spør hvor stor fisk man kan ta med en middels flue får jeg høre med noe munterhet at man kan ta en 10 kilos - nei, 20 kilos fisk, men jeg vet ikke helt om jeg tror dem. Det er vel bare en helt alminnelig fiskeskrøne. På fisketurene til Haill blir det som regel bra med fisk. -Men en gang vi dro ut en gjeng av oss, sier Trond, -...så hadde vi det beste vi kunne få tak i av fiskeutstyr, men det ble dårlig med fisk. Så det er ikke alltid at det er utstyret som teller. En av medlemmene kunne fortelle at han fant en gammel sluk og fikk låne en stang av noen. Og med dette dro han opp en ørret på 4,2 kilo. En annen historie jeg fikk høre gikk ut på at det var en som var på tur til å dra opp den største fisken noen kunne forestille seg. Fiskestangen sto bøyd i skarp vinkel utover vannet og mange trodde det var selveste stortorsken som kom, men til alles skuffelse og ikke minst fiskeren selv, det var bare en stein som hadde klart å henge seg på kroken. Etter noen historier og litt latter ønsker jeg lykke til både med det ene og andre. Men det er visst "Skitt fiske!" man skal si.

U Pernille Ødegaard

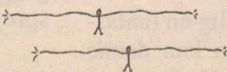

ILLUSTRASJON: MARTE HOLMEMO

... mere og større enn du noensinne kan forestille deg ...

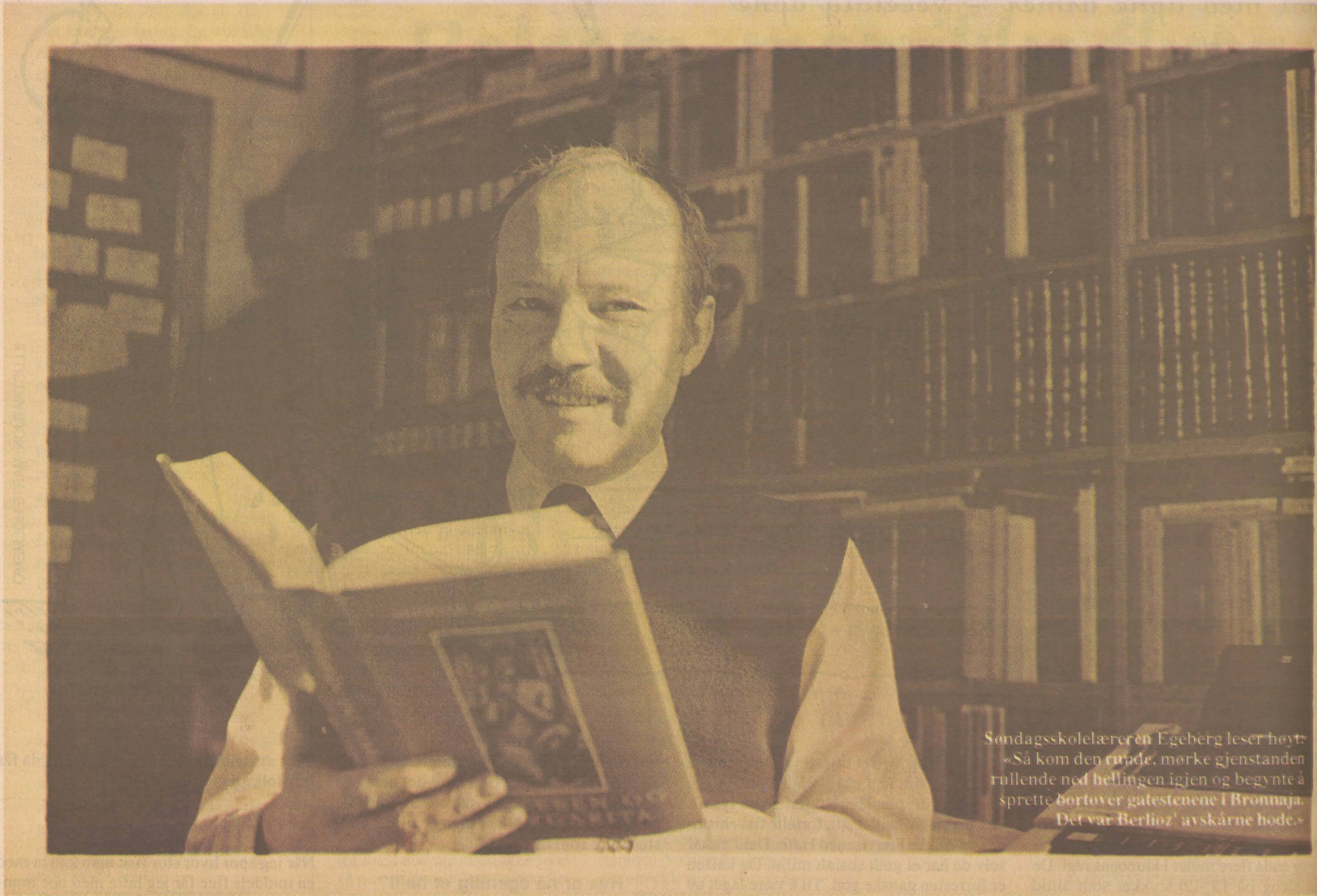
(En fisker strekker seg langt for en god historie)

Her bindes en dødssexy og voldsomt pirrende erotisk flue som får enhver fisk til å gå fra sans og samling.

Institusjonen Egeberg

– «Jeg skulle ønske det fantes et yrke som het lesere.»

Søndagsskolelæreren Egeberg leser høyt:
«Så kom den røde, mørke gjenstanden
rullende ned hellingen igjen og begynte å
sprette bortover gatesteinene i Bronnøya.
Det var Berlioz' avskårne hode.»

FOTO: ÅSGEIR JOHANSEN

Hvem er denne russiskprofessoren, oversetteren, skribenten og søndagsskolelæreren som russiskstudenter snakker om med noe som ligner ærefrykt i stemmen? En ting er sikkert, og det er at Erik Håkon Egeberg har god kjennskap til russiskstudenter på UiTø, han har nemlig undervist alle som har vært her – noensinne.

Det var nærmest et arbeidsuhell at realstudenten Egeberg tok et militært språkkurs i russisk i 1963, etter å ha tatt et tysk grunnfag. Da var det gjort, og siden har det gått slag i slag for russiskfantasten, noe russiskstudentene her i Tromsø nok er glad for. Hans underfundige tørrvittige humor er velkjent og det er ikke få som har blitt imponert over at han ikke har så mye som en huskelapp med seg på forelesningene. Men han er kjent langt utenfor universitetets grenser, men da helst som oversetter og skribent. Han har blant annet skrevet en bok om Dostojevskij og har oversatt Anna Karenina av Leo Tolstoj (en murstein av en bok på 800 sider),

men den største oppmerksomheten fikk han nok da han oversatte romanen Mesteren og Margarita av Mikhail Bulgakov i 1994, en bok som i mange år var forbudt i Sovjet. Han har altså et betydelig aktivitetsnivå rent utenom det å ha forelesninger, eller for å bruke Egeberg sine egne ord:

– Så det skjer litegrann.

Sprogmannen Egeberg

Det er et enormt behov for informasjon om russisk kultur, nettopp fordi det er så fascinerende annerledes. Dette er noe jeg har merket på den enorme responsen fra nordmenn som vil vite mer om Russland. Særlig siden grensen ble åpnet i 1989 har behovet vært

enormt. Nord-Norge er i en helt unik situasjon på grunn av vår geografiske beliggenhet. Vi er en geografisk bro mellom Øst og Vest Europa og har derfor en spesiell mulighet til å lære mer om russisk kultur på mange forskjellige plan.

Litteratur er en utmerket måte å lære seg om et lands kultur på i tillegg til at det også er den beste måten å lære seg et språk på, siden man får tilgang på så mange forskjellige sjangre, samtidig som man naturligvis lærer seg nye ord. Det har vært sagt at hvor godt man kan et språk ikke avhenger av hvor mange sider du har lest, men av hvor mange tusen sider du har lest. Skal man tro det uante antallet av hyllemeter med bøker han har på kontoret, har han levd opp til dette mottoet i aller høyeste grad!

– Å lese er egentlig en fantastisk prosess, at man kan danne seg bilder og inntrykk fra disse svarte tegnene på et hvitt ark er vel egentlig et lite under.

– Det å lese en gjensidig pro-

sess mellom leseren og det som leses. Det er noe du kan bringe med deg over alt, og mange har opplevd å finne stor trøst i noe de har lest i en vanskelig livssituasjon. Aviser er naturligvis også en fin måte å lære seg språk på, men innholdet har ofte liten interesse utover dagen i dag, i tillegg til at det ofte «går mote i sensasjoner». I en periode er det incestsaker som dominerer nyhetsbildet så er det kanskje underslag og slik går det videre til man snur bunken. Men for all del, det er mange dyktige journalister også.

– Hva leser så russiskprofessoren av norsk litteratur?

– Jeg er veldig glad i Hamsun og Sigurd Hoel, av samtidens forfattere kan jeg nevne Erik Fosnes Hansen og Gert Nygårdshaug. Derimot er jeg ikke så veldig begeistret for nynorsk litteratur, sier sprogmannen Egeberg.

Søndagsskolelærer

Egeberg er en mann med allsidige interesser og har blant annet lang fartstid som søndagsskolelærer.

– Uten godt kjennskap til belen er det vanskelig å lese slik litteratur, man går i så fall glipp av så uendelig mye symbolikk og hentydninger myntet på opp denne boka. De fleste russiskstudenter har vel en lyst til framvisning med bilder av russiske kirker, en annen av hans interesse. Disse bildene har han på noen av de mange turene til Russland. I juni drar han til Karelén, denne gangen til Karelén. Russiskprofessoren har sine kampsaker...

– En mangeårig kampsaker vært å få persienner til oss på sørveggen når sola steker i vest. Universitetsbiblioteket derstuten mitt hjerte barn, og jeg har kjempet for i alle år.

Man går ikke upåvirket til et møte med denne lille store mannen, med den lune humoren og det litt sjenerte smilet, russisk de kanskje ikke vært så dumme neste omgang?

U Marit Helene Stenseth

Kvinnesamarbeid i Barentsregionen

Den 18. April dro fire forventningsfulle jenter fra Jentegruppa på NFH til Murmansk. Målet for reisen var den norsk/russiske kvinnekongressen «Kvinner i Barentsregionen – gjensidig hjelp og samarbeid», som foregikk 19.-20. april.

Målet for konferansen var å åpne opp for samarbeid mellom kvinnene i Barentsregionen, forteller Maria Fossheim, som var en av de fire deltakerne fra Jentegruppa på NFH.

Utgangspunktet var det kvinner i Russland som hadde tatt initiativet til konferansen, men det var Likestillingsrådet i Norge som inviterte. Til sammen var det cirka 700 deltakere fra hele Barentsregionen, og det ble utvekslet mange erfaringer mellom kvinnene fra de forskjellige landene og kulturene.

Noe av utgangspunktet for hele konferansen var at kvinnene skulle knytte bånd over grensene til tross for kulturforskjeller og språkbarrierer. Et ønsket resultat er at kvinnene skal kunne lære av hverandres erfaringer, og at de blir bedre kjent med de mulighetene som faktisk finnes.

Utdanningsmuligheter

De russiske kvinnene var veldig interesserte i å høre hvordan vi i Tromsø hadde det. Når vi fortalte om NFH ble mange imponert over standarden. Vi fra NFH ble overrasket når vi fikk høre at russerne måtte betale penger for å utdanne seg. Og det var til dels store summer de måtte ut med, når man tar i betraktning hva de selv har som årslønn, forteller Fossheim. For den jevne russiske borger er det mange vanskeligheter som ligger i veien for å ta høyere utdanning, noe det følgende eksempelet viser:

Skilsmissestatistikken i Russland er høy. Og det er kvinnene som må ta vare på barna etter at familien har gått i stykker. Dette innebærer også et stort økonomisk

ansvar, noe som skyldes at det ikke finnes noe bidragssystem. Derfor er det ikke uvanlig å se alenemødre med opp til tre separate jobber.

– Lønnsnivået i Russland er meget lavt, derfor er det mulig for bedriftseiere å ansette mange arbeidere. Men siden lønnen er så lav, går dette ut over familien og barna som skal ta videre eller høyere utdanning, sier Fossheim.

Forskjellene er store mellom russiske og norske studenters hverdag. Ved siden av studiene må man gjennom familien eller ved egen arbeidskraft fremskaffe de midlene som skal til for å i det hele tatt få lov til å studere. Slike forhold er i norsk målestokk uholdbare.

Store forskjeller

– Kvinner i Russland er veldig

forskjellige fra oss i Norge. Måten de oppfører seg overfor hverandre og fremmede er ganske annerledes enn det vi selv er vant med. De unge kvinnenes vesen gir inntrykk av at de er sjenerte og tilbakeholdne. De har et annerledes kroppsspråk enn det vi norske kvinner er vant med. De norske kvinnene på konferansen var i motsetning mer direkte.

– Gir ikke denne holdningen et inntrykk av at kvinnene i Russland og Murmansk tradisjonelt holdes nede i samfunnhierarkiet?

– Det kan kanskje gi inntrykk av det umiddelbart. Men man må vite at kvinnene har en meget viktig rolle i oppbyggingen av Russland. At de tradisjonelt har en annerledes måte å oppføre seg mot fremmede, enn det vi er vant med i Norge, trenger ikke bety at

de er underkuet. Faktum er at kvinnene i Russland ofte har sentrale jobber, der det kreves en profesjonell holdning og stor oppmerksomhet rettet mot arbeidsoppgavene. En viktig årsak til dette er at alkohol har en stor betydning for mennenes kultur i Russland. Dette kan igjen ha innvirkning på deres arbeidsinnsats. Kvinnene er derimot mer forsiktede med alkohol, og de vil i større grad være kompetente til en rekke arbeidsoppgaver, sier han.

Stolthet

– Kvinnene i Russland er veldig stolte. Det merket vi med en gang. Vi fra vesten skulle ikke komme til Murmansk for å prakke på de våre syn og holdninger, sier Fossheim.

Kvinner og menn i Murmansk lever i en verden som skiller seg

fra vår. På mange måter er Russland et mer tradisjonelt samfunn enn vårt. Samtidig som utviklingen i den vestlige verden har skutt fart de siste tiårene, strever fortsatt russerne med helt enkle problemstillinger av økonomisk karakter. Landet opplever i dag en krise som gjør at vi i vesten vanskelig kan måle oss med de.

– Likestillingen har kommet mye lengre i Norge enn i Russland. Samtidig som vi i Norge liker å tenke på oss selv som et godt utviklet samfunn, der det er like rettigheter mellom mann og kvinne, opplever de russiske kvinnene en helt annen virkelighet. Kvinnenes rettigheter i Russland forandrer seg etter som hvilken sivil status man innehar. Det virket for meg som om det var forskjell mellom gifte og ugifte kvinners rettigheter på arbeidsplassen.

Lang vei

Ut fra dette vet vi at kvinner i Russland ennå har en lang vei å gå før man oppnår en tilnærmet rettferdig situasjon. Men gjennom denne typen konferanser vil forståelsen og kunnskapene mellom landene øke sjansene for at man senere kan få til et bedre samarbeid. Mange kvinner knyttet kontakter under denne konferansen, og det kan få betydning for den videre utviklingen mellom og innen landene i dette og det neste århundre. Arbeidsoppgavene er mange, og resultatet blir best gjennom et felles samarbeid over grensene som baserer seg på forståelse for hverandres skikker og kultur.

U Ola Bratlie

Delegasjonen fra NFH er i gang med å informere russiske kvinner om høgskolen. Fra v. Marianne Halse, Anne Birte Tennøy og Silje S. Simonsen.

FOTO: MARIA FOSSHEIM

Total Læstadius

Benytt sjansen til å bli kjent med en sterk og intens personlighet! Totalteatrets «ei forestilling om Læstadius» har fått svært god mottakelse, og spilles til og med 15. Mai.

Gjennom fem kapitler får vi følge den allsidige Lars Levi Læstadius, mest kjent som vekkelsespredikant, fra fødsel til død. De tre skuespillerne i Totalteatret fyller et mangfold av karakterer i tillegg til Læstadius i livets forskjellige faser. Stemningen veksler fra nøytralt fortellende til både vemod og latter.

Totalteatret tar i bruk ulike virkemidler for å gi oss Læstadius. I tillegg til «vanlig» skuespill er fortellingen sentral, både som utfyllende til de små skuespillene i selve forestillinga og en gang som rent lysbildeforedrag. Med unntak av et par sanginnslag fra de tre på scenen, er

MARIANNE SØRHEIM (PRESSEFOTO)

det Mari Boine som står for de musikalske partiene, med stemningsfulle melodier og in-

tens, gripende stemme.

Tvil og tro

Læstadius fremstilles sympatisk, med all sin tro og tvil. Ikke tvilte han noensinne på sin gud, den allmektige forelder, men etter flere tilsynelatende resultatløse år som prest, uttrykker han både angst og fortvilelse over den drikkfeldige kirkelyden og egen tilstrekkelighet som prest.

Etter et svært konkretgjort oppgjør med djevelen (i seg), trefter han så Maria, den første omvendte, og vekkelsen sprer om seg. I 16 år prekte han mot fylla, men så plutselig, i løpet av to år, er hele bygda fullstendig tørrlagt. Forestillinga er med på å utfylle det kanskje litt snevre bildet mange har av Læstadius som karismatisk vekkelsespredikant. De tre på scenen gir sitt forslag til presentasjon av den myteomspunne «vandrers-Lasse», med sitt skiftende sinnelag og sin knallsterke tro.

U Åse Linn Berntsen

Uttrykk gir inntrykk

Maleri x 2 + billedvev = Sidsel Colbiørnsen, Kjeld Langfeldt og Ørnulf Opdahl. De viser sine arbeider i Tromsø kunstforening mellom 27. april-27 mai. Jeg så Opdahls maleri og synes...

Ta deg god tid når du skal se på Opdahls bilder i kunstforeningen. Ved første øyekast kan de virke tunge og mørke. Men se på dem, lenge, og du vil oppdage stemninger i landskapene gjennom lys og mørke som er fantastiske. Det blir et flott møte mellom himmel, hav og fjell.

Opdahl er en av de helt sentrale malerne innenfor norsk samtidskunst etter 1960. Han regnes som en viderefører av det

romantiske landskapsmaleriet gjennom bruken av romantikkens lysvirkninger i bildene sine. Utstillingen ved kunstforeningen viser bare en side ved maleren, nemlig Opdahl som landskapsmaler. Andre kjenner han kanskje best gjennom figurative bilder eller har sett hans utsmykning av midtsalongen på m/s Nordlys.

Motivene til maleriene som finnes i kunstforeningen er hentet fra Ålesund, med utsikt fra Aksla utover havet. Vi ser mange elementer som går igjen i motivene, men hele tiden med ulikt malerisk uttrykk. Malemåten er moderne, og en påvirkning av Olav Strømme er tydelig gjennom Opdahls bruk av sand i oljemalingen for å få frem en spesiell overflatestruktur.

U Hilde Mjøs

ALT FOR INNGENT

gratis: (lat. *Grattis*, eg regelmessig mottar noe ytelser, særlig når disse

Det er ikke mye som varer evig, ihvertfall ikke studielånet. I lag med eksamener og gjøken, er en nesten tom bankkonto et sikkert vårtegn. Men fortvil ikke. Det du ikke har, kan du få av andre. Gratis.

Tema: Alt som er gratis

Skal du utnytte andre, er det viktig å være kreativ. Du kommer ingen vei hvis du ikke legger noen smarte planer først. La oss begynne med det mest grunnleggende, nemlig mat. Hvis du er så langt nede at du ikke klarer å døyve sulten, er det kanskje på tide å ringe dine foreldre. Men er du for stolt til det, er matbutikkene et alternativ. Her serveres det noen ganger smaksprøver på forskjellige matvarer. Desverre er dette ikke ofte, så det gjelder å finne ut på forhånd hvor disse er, for eksempel ved å spørre betjeningen i butikkene, eller presse de snille damene som serverer godbitene for opplysninger. Da spør du om hvilken butikk de skal i etterpå, og om det er lenge til neste gang de serverer mat.

Taktikk

Har du først funnet en som serverer smakebiter, er det viktig å bruke rett taktikk. Du må ikke bare stå der

og trø i deg porsjon på porsjon, da blir du fort nektet mer. Ta heller etegildet i etapper. Først spiser du 2-3 porsjoner, mens du skryter uhemmet over hvor godt det er, før du tar en runde i butikken. Denne runden kan utnyttes til å prøvsmake druer, noe som faktisk er akseptert i noen butikker.

Hvis det er noe i superform, og det serveres brød til, må du også forsyne deg mye av dette. Andre gangen du kommer tilbake har du med deg et par poser av det produktet som serveres (disse legger du selvfølgelig tilbake etterpå), disse er det viktig å synliggjøre for damen (det er nesten alltid damer som står og serverer). Denne gangen spiser du også 2-3 porsjoner før du trekker deg unna igjen, før det endelige angrepet. Før du tar siste raid, er det viktig å sjekke om hun har satt fram mange porsjoner først. Denne gangen skal du spise til du er mett,

eller til du blir jaget bort. Det siste er ganske flaut, så du bør passe på at ingen av dine venner er i nærheten.

Åpninger

Hovedproblemet med «smakebitene» er at de forekommer forholdsvis sjelden, derfor er det viktig å ha andre alternativer også. I begynnelsen av semesteret bør du melde deg inn i flest mulig organisasjoner og foreninger. Du er selvfølgelig ikke ute etter å bidra med noe, kun det som trengs for å være medlem. Det eneste du er ute etter er mat. Slike organisasjoner har nemlig ofte fellesmiddager eller tilstelninger, og da er du en sikker gjest. Husk bare å styre unna de med store kontingenter. Hvis du er heldig, og har gjort forarbeidet ordentlig, kan du lett ordne et gratismåltid i uka.

Et annet gratis matfat er jubileum, nyåpninger og utstillinger. Følg med i avisene (som du finner i kantina), og oppsøk flest mulig. Her serveres det ofte marsipankake, så hvis det ikke er en favoritt, er nok dette et dårlig alternativ. Er du virkelig desperat, og ikke

redd for å rote i avfall, er avfallscontainerne til kantiner, bakerier og restauranter en gullgruve. Spesielt i den grønne containeren bak Pizzahuset er det mang en godbit. De fleste vil ha noe å drikke til maten, og da er de tidligere nevnte utstillingene en kilde. Her serveres det nemlig ofte alkohol, spesielt på åpningene. Som eksempel kan nevnes åpningen av Hamsun utstillingen på Universitetsbiblioteket. Her drakk 4-5 oppmerksomme studenter seg fra sans og samling på ungarsk hyitvin, helt gratis. Er det ingen åpninger du kan gå på, er Papagena en kilde til gratis øl og drinker. Såfremt du er jente, og ikke ser noe galt i småflørte med menn som ligner på faren din (eller bestefar). Er du derimot gutt, kan du ta turen til Grand baren på SAS hotellet, der er mangt et blåøyd jentelag. Er du ikke redd for basiller og den slags, kan du ta ølen til folk som har forlatt lokalet. Men her må man selvfølgelig være litt forsiktig.

Er du ikke ute etter fyll, kan du ta litt varmt te-vann fra kantine ved universitet. Dette er riktignok ikke helt gratis, du må kjøpe teen selv, men den finner du billigst alle

andre plasser enn kantina.

Underholdning

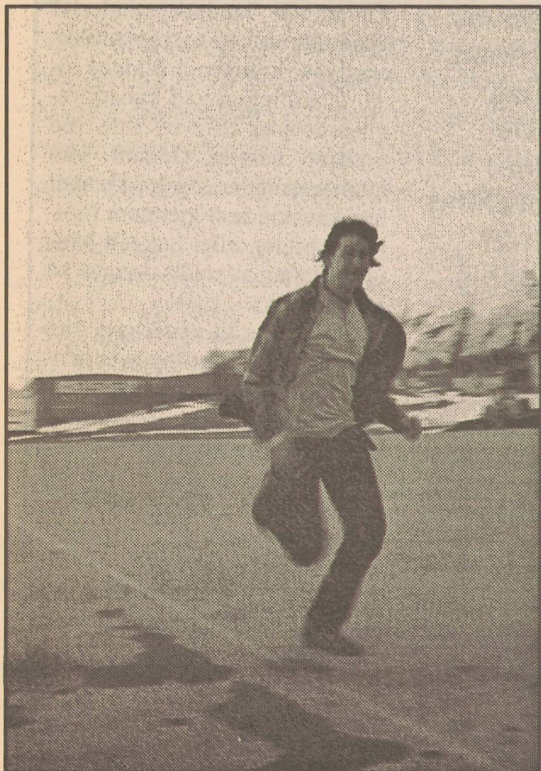
Med maten sikret kan du konsentrere deg om andre viktige ting i livet, for eksempel underholdning. Mulighetene for gratisunderholdning er mange, begrensningene ligger mest i deg selv. Det aller enkleste er nok å ty til tv'en, den er helt gratis, såfremt du er en av de mange som lurer seg unna lisensen da.

Er du ute etter litt mer avansert underholdning, for eksempel internett, får du dette gratis på Universitetet. Alt du trenger er å melde deg opp til D-110 på IMR, og du kan surfe uhemmet på instituttets datalaber. Også på «PC-stua» ved ISV kan du fritt benytte deg av utstyret. Her får du både datamaskiner, internett og utskrifter. Helt uten konto. Har du fortsatt lurt deg inn på internett

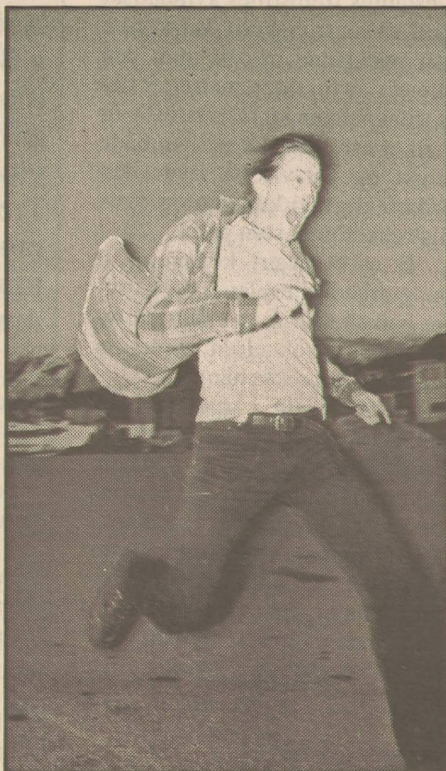
kan du myse på tusener på tusener med bilder (av nakne damer?), lese aviser, se film og høre musikk. Shakespeares samlede ligger for eksempel på nettet.

Aviser kan du selvfølgelig også lese gratis på biblioteket, ikke med bøker og magasiner.

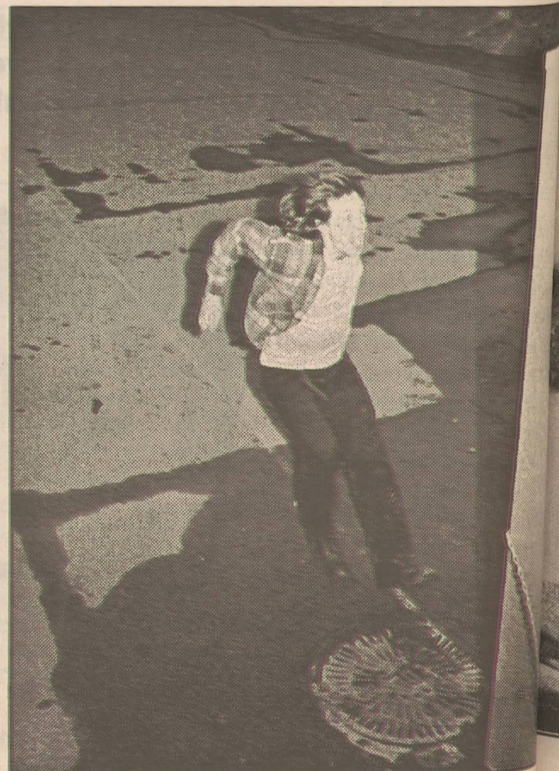
Liker du å høre på musikk? D

ALLE FOTO: GEIR KASTMO

DIVER: KRISTOFFER JØRGENSEN

en), uten betaling, fritt; *gratjist*, person som
le for det, snylter; *gratisjerj*, system av gratis-
nd.

hehough og Gyldendals Store Norske leksikon

NG

du høre så mye du vil i plate-
butikkene. Her er det i likhet med
makebitene i matbutikkene også
å være taktisk. Det er smart å
ellere mellom de 5-6 platebutikke-
i byen. Hvis du gjør det rett, har
kontinuerlig tilgang til all den
musikken du liker.

Bytt i ring

er bra med byttingen i
Tromsø. Med andre ord; alt er
gratis. Her byttes både gjenstan-
ger og tjenester. Lån av bil eller
kkel, bytte av sofaer mot mat,
arnepass, osv. De opererer med
en imaginære myntenheten.

ØK, som står for
Tromsø økologiske
rone, som funge-
er som kreditt,
vis du klipper
lenen til noen,
er du kanskje
TØK i pluss
kontoen din.
ar du meldt deg
i ringen, får
tilsendt en lis-
annenhver
åned, med
nem som tilbyr
va. For mer infor-
asjon kan du kontak-
Miljøheimvernet, som
har kontor i Tromsø.

egne i dine venners klær, er det
på tide å oppsøke byens svøm-
me- og trenings- haller. Med en
uskyldig mine spør du om de har
funnet treningsbuksa/genseren/
T-skjorten/sokkene/skoene/
sminken /sjampo du glemte for
en uke siden. Er du heldig slip-
per du til i haugen med gjen-
glemte klær, og kan plukke med
deg det du trenger. Hvis de ber
deg beskrive plagget, tar du en
spansk en, og sier noe non-de-
skriptivt som: «den er blå-aktig,
på en måte, men jeg husker ikke
hvilket merke det var.». Har du
lange armer, kan du også prøve
deg på Fretex-kas-
sene i byen. Har du
derimot korte ar-

mer er alternati-
vet Fretexkasse-
diving. Dette er
ikke bare gratis,
det er moro og-
så.

Messer er
også en uuttøm-
melig kilde til
gratis klistremer-
ker, sukkertøy,
ballonger, sjoko-
lade, nypresset
gulrotjuice, reflekser
og plastlinjaler.

Penhet

Det kan hende du i et svakt øye-
blikk bestemmer deg for å pynte

Klær og sjampo

Har du har bytta vekk alle dine

ILLUSTRASJONER: KRISTOFFER JØRGENSEN

litt på fasaden. På de fleste tre-
ningsstudioene i byen er den før-
ste timen gratis, og denne ene
timen er sannsynligvis alt du
trenger for å finne ut det du alle-
rede vet: skjønnhet kommer
innenfra, og er dermed gratis!
Dette gjelder også det håret du
måtte ha igjen etter eksamen,
men dersom du føler du må, kan
du ringe rundt til frisørene og
sjekke om de trenger noen å tre-
ne seg på. Dersom det ryktes at
det skal være hårshow eller noe
lignende i byen, bør du hive deg
på, selv om sjansene er der for at
du blir seende ut som Eli Hagen/
Spaceman. En siste mulighet er å
stikke innom frisørinja på Brei-

vika VGS. Ikke la deg skremme
av de brutalt skamferte plasto-
dene i vinduet. Lærerne fikser
for det meste det elevene ruine-
rer. For å bli ekstra attraktiv, tren-
ger du litt godlukt. Da går du
innom et parfymeri og sier:

«Jeg skulle gjerne hatt en ny
parfyme, jeg trenger å fornyes
litt. Men jeg er veldig usikker på
hvilken jeg vil ha, og hvilken som
passer for meg. Derfor lurte jeg
på om jeg kanskje kunne få noen
prøver?»

Elementære

Her har vi nevnt veldig mange
praktiske forhold, men du må ikke
glemme de elementære gratis-tin-

gene som sex og kjærlighet. Og
luft. Husk bare at sex ikke nød-
vendigvis er gratis i disse aids/
abort-tider. Ta derfor en tur inn-
om aidskontoret i byen og for-
syn deg av gratis kondomer, før
du slipper deg løs.

Har vi så kommet dit hen at vi
har innfunnet oss med at vi lever
i en materialistisk verden, hvor
lykke blir målt ut fra det antall
ting vi har akkumulert? Eller, er
det slik som en poet engang sa:
Dersom penger er roten til alt
ondt, må det som er gratis være
roten til alt som er godt.

U Magnus Clough og
Morten Skogly

Melodi Grand Prix

Irland vinner igjen. Kypros og Hellas har laget et par låter som garantert ikke når høyt opp. Vår egen «Bettan» hever seg over Grand Prix – gjennomsnittet, men Sverige kommer helt sikkert ikke til å gi oss et eneste poeng i år heller!

Spørsmålet er; – *Hvem bryr seg?*
Svaret er; – *Ingen!! Og alle!?!?*
Anslagsvis 350 millioner mennesker over hele verden vil følge med! I år står Grand Prix for oss som en enda større begivenhet. Det arrangeres på hjemmebane. I år skal vi markedsføre oss selv! Største PR-gig siden OL på Lillehammer! Kan vi unngå å glede oss til det?

Morsomt

Hva er det som gjør dette så festlig? Dumt spørsmål kanskje. Før var det populært å boikotte Grand Prix. Nå har tendensen snudd seg totalt. Det er kult å se Grand Prix. Det er morsomt å le av festlige kostymer og hysterisk koreografi. Det som kanskje er aller mest morsomt er å prøve å finne ut om artistene opptrer seriøst eller med et snev av ironi. Og å vedde om hvem som vinner.

Norge versus Sverige

Til syvende og sist er det vel egentlig ikke så viktig for oss å vinne, men å bli bedre enn svenskene. Men til nå er det svenskene som har vært mest gjennomført på den fronten. Til sammen har de gitt oss 82 poeng. I fjor da Secret Garden vant med «Nocturne» ga de oss 0 poeng! Til sammenlikning har Norge gitt Sverige 156 poeng. Vi er det landet som har gitt Sverige flest poeng i løpet av Grand Prix historie! Er vi dumme eller? Er det noe vi ikke har oppfattet? Dessuten har Sverige vunnet Grand Prix hele tre ganger. Første gang var Abba med «Waterloo» i 1974. Andre gang var Herreys med den geniale låta «Diggi-Loo Diggi-Ley» i 1984. Og sist var i 1991 da Carola sikret Sverige deres tredje seier med «Fångad av en Stormvind».

Norge er best

Selv har vi stukket av med seieren to ganger. Første gang var i 1985 da Bobbysocks svingte oss opp på en 1. plass med «La det Swinge». I Dagbladet dagen etter ble det gitt ut et eget Bobbysocks-bilag. I bilaget kunne man blant annet lese at dette var «Den største begivenheten siden frigjøringen!» INRK ble «La det swinge» spilt 429 ganger i løpet av den første uken etter seieren. Er det rart vi selv nå, 11 år etter denne oppturen er i stand til å nynne teksten? Men da selvfølgelig ikke for høyt, og ikke når noen hører på. Men du kan den du også, ikke sant?

Boikott på hjemmebane

I enkelte medier oppfordres det til boikott av årets Grand Prix. I stille protest skal vi da isteden ta en tur ut på byen. Hvorfor det da? Grand Prix omtales som et easy-listening-potpurri som NRK våger kalle musikk. Dette skal da være en fornærmelse mot norske og andre seriøse popartister. Men da tror jeg noen har glemt en viktig ting. Nemlig at easy listening er noe av det hippeste på musikkfronten i disse dager! Også gå ut på byen da! Jeg mener, ærlig talt. Det er jo 18. mai. Vi var ute på byen den 16. og den 17. gikk vi i tog. Den 18. vil vi sitte og kose oss med Grand Prix! Her er det kanskje også på sin plass å minne på om at artistene ikke stiller med *sanger* til Grand Prix, offisielt heter det nemlig *bidrag*!

Stor butikk

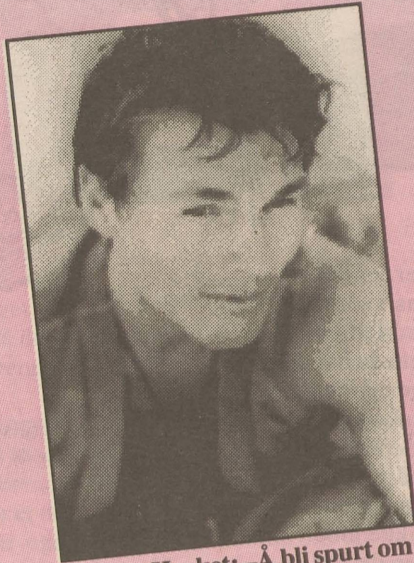
På Internett kan du finne den offisielle Grand Prix – siden. På den siden finner du spennende lesestoff om alle deltakerne, samt teksten på alle bidragene, både på originalspråket og på engelsk. Der er det også en bestillingslist hvor du kan bestille eksklusive Grand Prix effekter. Deriblant T-skjorter, gensere, capser og ikke minst – den første offisielle Grand Prix pinsen!!

Ikke flau

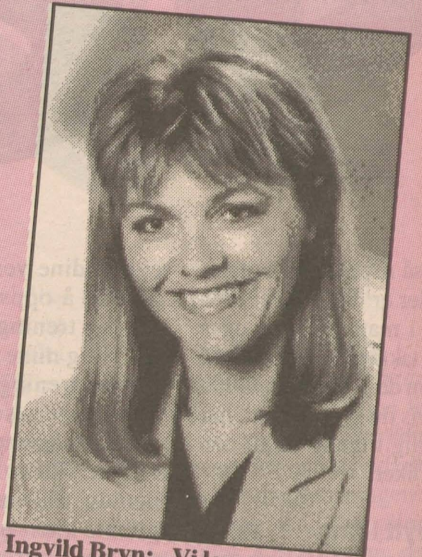
Årets Grand Prix verter, Ingvild Bryn og Morten Harket, har lovet å prate mer enn det som er vanlig i Grand Prix. Dessuten skal Morten synge! Det er en helt ny sang som ingen andre enn han selv vet hva heter. Og til Norsk Ukeblad har vertene lovet at Norge ikke skal bli flau av dem. Da kan vi ikke gjøre annet enn å glede oss. Så det så!

Det finnes en egen Grand Prix-klubb i Norge. Adressen dit er
OGAE Norway,
Postboks 150
Manglerud,
0612 OSLO.

U Siri Vaggen Olsen

Morten Harket: –Å bli spurt om å lede Grand Prix er som å bli innkalt til militæret, du kan ikke si nei...

Ingvild Bryn: –Vi lover at dere ikke skal bli flau av oss!

Drit i juryen – bestem sjøl...

Utropia gir deg den komplette deltakerlista til årets Grand Prix. Til høyre har vi satt av plass til dine egne terningkast i viktige kategorier.

1. Tyrkia: «Becinoi Moveim»
2. Storbritannia: «Just A Little Bit»
3. Spania: «Ay que deseo»
4. Portugal: «O Meu Coração Não Tem Cor»
5. Kypros: «Mono gia mas»
6. Malta: «In A Womans Heart»
7. Kroatia: «Sveta Ljubav»
8. Østerrike: «Weil's dr Guat Got»
9. Sveits: «Mon coeur l'aime»
10. Hellas: «We Turn Our Winter Into Spring»
11. Estland: «Kaelakee Hääl»
12. Norge: «I evighet»
13. Frankrike: «Que naissent les enfants»
14. Slovenia: «Dan najlepsih sanj»
15. Nederland: «De eerste keer»
16. Belgia: «Liefde is een kaartspel»
17. Irland: «The Voice»
18. Finland: «Niin kaunis on taivias»
19. Island: «Sjúbídú»
20. Polen: «Chce znąc swój grzech»
21. Bosnia: «Za Nasu Ljubav»
22. Slovakia: «Kym nás más»
23. Sverige: «Den vilda»

	melodi	kostyme	koreografi	sex appeal
1. Tyrkia: «Becinoi Moveim»	☐	☐	☐	☐
2. Storbritannia: «Just A Little Bit»	☐	☐	☐	☐
3. Spania: «Ay que deseo»	☐	☐	☐	☐
4. Portugal: «O Meu Coração Não Tem Cor»	☐	☐	☐	☐
5. Kypros: «Mono gia mas»	☐	☐	☐	☐
6. Malta: «In A Womans Heart»	☐	☐	☐	☐
7. Kroatia: «Sveta Ljubav»	☐	☐	☐	☐
8. Østerrike: «Weil's dr Guat Got»	☐	☐	☐	☐
9. Sveits: «Mon coeur l'aime»	☐	☐	☐	☐
10. Hellas: «We Turn Our Winter Into Spring»	☐	☐	☐	☐
11. Estland: «Kaelakee Hääl»	☐	☐	☐	☐
12. Norge: «I evighet»	☐	☐	☐	☐
13. Frankrike: «Que naissent les enfants»	☐	☐	☐	☐
14. Slovenia: «Dan najlepsih sanj»	☐	☐	☐	☐
15. Nederland: «De eerste keer»	☐	☐	☐	☐
16. Belgia: «Liefde is een kaartspel»	☐	☐	☐	☐
17. Irland: «The Voice»	☐	☐	☐	☐
18. Finland: «Niin kaunis on taivias»	☐	☐	☐	☐
19. Island: «Sjúbídú»	☐	☐	☐	☐
20. Polen: «Chce znąc swój grzech»	☐	☐	☐	☐
21. Bosnia: «Za Nasu Ljubav»	☐	☐	☐	☐
22. Slovakia: «Kym nás más»	☐	☐	☐	☐
23. Sverige: «Den vilda»	☐	☐	☐	☐

PRODIGY

Live i Tromsø

Klokka er åtte første mai. Utenfor Tromsøhallen er det en enorm kø. Alle skal inn gjennom én dør, alle skal kroppsvisiteres. Ting tar tydeligvis tid når 2500 ungdommer har kommet for å høre The Prodigy. Live. Her i Tromsø.

De to første timene av arrangementet tilbringer de aller fleste i en endeløse køen, som snor seg halv gang rundt Tromsøhallen. Det er jævlige kaldt. Stakkars minipr-kledte jenter, og stakkars de som av en eller annen grunn hadde glemt jakken hjemme. Dumt, veldig dumt.

På oppløpssiden får alle et pluttig hastverk; da kan vi nemlig se alle presser. «Dæven, no her trengt, -ha-ha!» Enkelte synes tydeligvis det er veldig festlig å stå i kø.

Vel inne i Tromsøhallen spiller techno og dansemusikk på et normalt lydnivå. En god del ungdommer har allerede stimet sammen foran scenen. Her gjelder det å skaffe seg en bra plass! I et øyeblikk driver noen med kroppsballing. I ultrafiolett lys viser noen seg fram, en har sågar fått malt et atomfare-merke.

Klokka er blitt litt over elleve.

Mengden foran scenen blir hysterisk skrikende. Folk kommer springende til fra pølsebu og toalett: en person står på scenen! Er det gutta i Prodigy? Nepe. En scenearbeider. Han har sikkert aldri fått så mye applaus i sitt liv. Ålreit; feil denne gangen. Men de kommer nok. Førtefem minutter går. Musikken slås av. Nå er det like før. Alle er spente. «Ladies and Gentlemen... The Prodigy!» VRÆÆÆL!!

Keith, Liam, Maxim og Leeroy entrer scenen. Verdensstjerner som vi vanligvis bare ser på MTV. Nå står de på scenen i en sports-hall her i Tromsø. Kan det virkelig stemme? Sender en tanke til arrangørene som har fått det hele i stand. Nå er de sikkert stolte. Lyset fra scenen, røyken og folkemengden som beveger seg er et flott syn fra tribuneplass.

Prodigy er i storform og forsøker å få publikum med seg. «Do

The Prodigy – who wouldn't help them start the dance!?!?

you like it hard?» Jaaa!! «I said: do you like it HARD?!» OH-YEAH!!

Lydnivået under konserten er høyst utfordrende for øregangene. Trykket fra bassen dunker en stakkar ut av balanse. Men det er meningen, her skal ingen stå i ro og det er det heller ingen som gjør. Danseren med atomfare-merket og hans kroppsmalte, danseglaude venner leker seg med spastiske bevegelser i det blåe lyset på tribunen. På scenen danser gjengen i Prodigy ekstatisk og vilt. De fremfører «Voodoo People», «Poison», «Firestarter», men også et par nye saker. Maxim betyr at den ene låten «Dangerous» har de aldri spilt live før, - de har spart

den eksklusivt til oss. Alle tror ham.

Siste låt er «No good (start the dance)». Etter applausen å dømme er det en låt de aller fleste i hallen kjenner igjen. Maxim: «Who want's to help me start the dance?» Alle vil. En håndfull heldige tenåringer blir fisket opp på scenen og får vist fram sine hjemmesnekrede dansetrinn. Dette er stort for dem. Prodigy gir ett ekstranummer før de takker for seg og tar kvelden. Ved inngangen til garderoben har det allerede rukket å samle seg en haug med småjenter som ikke har rukket å nå kjønnsmoden alder. De håper forgjeves å få se sine helter.

Dette bærer preg av å være et profit arrangement. Lyset og lyden er skikkelig bra.

Prodigy kan definitivt lage god dansemusikk. Tekstene er ikke akkurat fylt med gullkorn, men knapt noen danselåt tar opp noen alvorlige temaer eller kommer med seriøse budskap. Dette er musikk for «the jilted generation».

Heldigvis oppfører alle seg ordentlig, i hvert fall bedre enn man kan forvente av en så stor samling av mennesker. Ingen synlig berusede folk. Ingen meningsløse slåsskamper. Takk for det.

U Randi Solhaug

Skotte med sjarm

Skotten Jackie Leven troppet opp på scenen på Blå Rock Cafè søndag den 4. april i hvite knestrømper og bare legger med en kassegitar på kneet.

Mama Mia. Jeg er far til Madonna-født barn og jeg har problemer med folk som sier hei til meg på elvebredden. Alt jeg sier er utallfall nesten.

Først Andy

evens gode venn, iren Andy White, varmet opp før Leven selv trer scenen. Det som kanskje ikke størst begeistring var hans person av ABBA's låt Mama Mia. Men å påstå at det er en nesten skandinavisk folkemusikk, det er vel å gå for langt.

Men for all del, det var festlig. Han våget seg også å si at Irland halvveis vant Grand Prix - 95, da fiolinisten i Secret Garden er Irsk. Foruten lokale forstyrrelser fikk White utfolde seg til stor begeistring for publikum i en drøy time før Leven overtok podiet.

Nydelig

Synes du Jackie Leven er bra på plate, så spiller han fletta av deg live. Dette var nydelig. Låta «Call Mother A Lonely Field» er en perle. Der får mannen også vist at

han kan plystre. Den melodiose og sensuelle musikken traff kroppen og det var vanskelig å la være å bli revet med. Han har en stemme som er både innsmiggende og kraftfull i perfekt harmoni med hans traktering av gitaren. Etter en del ekstranummer og nesten to timer gir publikum motvillig slipp på Leven. Vi vil gjerne ha mer, men er meget godt fornøyd med alt han ga.

Gode råd

Leven hadde snakketøyet i orden. Han ga da blant annet tre gode råd til unge musikere som vil gjøre suksess. For det første; bruk aldri det engelske ordet «actually». Det er ifølge Leven et forferdelig ord. For det andre; spøk aldri om penger. Og sist men ikke minst; du må nekte å diskutere Madonna!

Mannen hadde ikke med seg noe av sin egen whisky «Leven's Lament». Han påsto også at han ikke drikker noe av den selv. Ikke at han ikke drikker whisky. Han forsøkte å bestille en i baren men fikk bare et «NO» til svar. Han hadde litt problemer med å skjule den skuffelsen. Men han lovet å komme tilbake fordet.

U Siri Vaggen Olsen

Jackie Leven sjarmerer i hvite strømper og bare legger.

BEGGE FOTO: SIRI VAGGEN OLSEN

Andy White, en tolvstrenger og god stemning.

Av Åsgeir Johansen

Alle utesteder som har ølpriser fra 40,- og oppover har blitt strøket fra listen. De som føler seg urettferdig behandlet, bes ta kontakt med Utopia.

*Brænderiet Cafe:	32,-
*Prelaten:	33,-
studentpris (40,- vanlig pris)	
*Dampen:	33,- (25, torsdag til 23.00, 39, fredag og lørdag etter 23.99)
*Middagskjellerens eftf:	35,-
*Paletten Cafe:	36,-
etter 20.00 (39,- før)	
*Gjøa pub:	36,-
*Blå Rock Cafè:	39,-
(33,- søndag til tirsdag)	

Pilsner Urquell

Spalten som er ansvarlig for at det dårligste bildet i Utopias historie har fått stå i avisen tre ganger på rad er tilbake igjen. Denne gangen skal vi ta for oss en utmerket øl fra pilsens hjemland: Tsjekkia.

Det er ikke mange som er klar over at man kan få tsjekkisk øl her i byen, men Peacock har gjort sitt for at øl-interesserte skal få sin nysgjerrighet tilfredsstilt. Det tsjekkiske øl er verdensberømt for sin karakteristiske smak og historie. I 1839 ble bryggeriet som skulle lage den første pils bygget i byen Plzeň, vest i Tsjekkia. Det viste seg at vannet i Plzeň var utmerket for undergjærte øl, og allerede på 1870-tallet var navnet pilsner kjent over nesten hele Europa.

Pilsner Urquells karakteristiske smak kommer fra Tsjekkias sterke humle, noe som det ikke spares på i tsjekkisk ølbrygging. Ølet er bitert og neppe noe nybegynner-øl, og har i likhet med Guinness en tilvent smak. Hvis man ønsker det får man ølet servert i elegante høye glass som aksentuerer gnisten i den dype øl-fargen. Mot slutten av forrige århundre fikk ølet pavenes velsignelse og har blitt foreskrevet som fordøyelsesmedisin for pave Leo XIII.

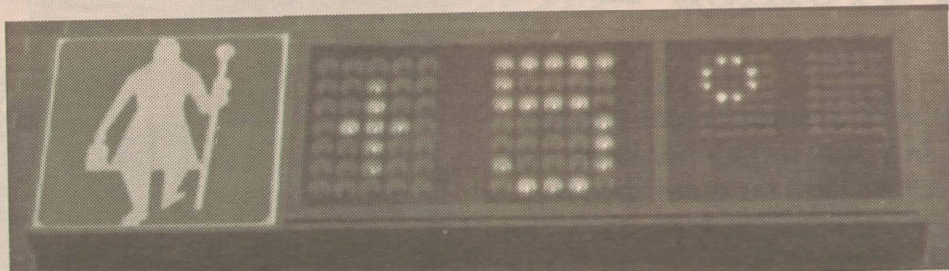
Som en liten kuriositet kan det nevnes at da Adolphus Busch i 1876 sto ansvarlig for å brygge USAs mest berømte øl (hvis det kan kalles det), stjal han navnet fra et annet tsjekkisk øl. Budvar som dette ølet heter nå, oppkalt etter byen, er kjent som «kongenes øl» siden kong Ferdinand i 1531 fikk dette ølet levert til sitt hoff. På 1930-tallet ble navnet Budweiser solgt til det amerikanske bryggeriet, mens Budvar har blitt kjent som «the original Budweiser».

Til slutt, i anledning våren finner jeg det på sin plass å sitere en tsjekkisk folkesang:

*Hvor øl blir brygget er livet skjønt.
La oss gå ut og drikke et krusfull til solen stiger opp over bakkene.*

Tro det eller ei

- det er vår...

VARMEGRADER! Fram med bermuda og solhatt og bikini og og og

Bare etpar varmegrader til nå...

Gi meg et russekort, ellers...

Et lite solglimt, og issalget går så det suser!

FOTO:ELIN F...

Bob Marley

11. mai er det 15 år siden Bob Marley døde. Hvert år markeres denne dagen over hele verden. I Tromsø feires han på Kulturkaféen hele dagen lang.

6. februar feirer man fødselsdagen hans. Og nå altså dødsdagen. Bob Marley kan visst aldri feires nok. Bob Benoni kan fortelle at 11. mai er en viktig markeringsdag for alle svarte rundt i verden. Og selvfølgelig; på Jamaica er det kjempefest.... Hadde Bob Marley fått leve ville han vært 51 år i år.

På Kulturkaféen skal de hele dagen lang spille Bob Marley-musikk og vise video. Fra kl. 22.00 blir det skikkelig fest.

—Da skal vi spille musikk fra hele karrieren hans. Det blir ordentlig reggae-fest, slår Bob Benoni fast.

Alle platene skal få seg en snurr. Bob Benoni legger til at det selvfølgelig blir salg av øl og vin.

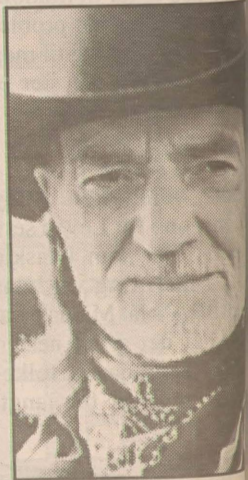
Lise Swensen

Willie Nelson - på veien i

15. mai spiller USAs nasjonalklenodium og levende legende Willie Nelson i Polarhallen, den sjette konserten av i alt ni i Norge. Så langt nord har countrysangeren aldri tidligere vært.

Nelson er blant USAs desidert største og mest kjente og folkekjære musikere. Hundre plateutgivelser har han bak seg, og 63-åringen har nylig avsluttet en turné sammen med Johnny Cash, Kris Kristofferson og Waylon Jennings. Sammen er de blitt kjent som «The highwaymen». Denne gangen har han med seg åtte musikere som utgjør Willie Nelsons «family». Alle er kjente musikere med lang fartstid innen countrysjangeren, så det er ikke smågutter som gjester byen. Repertoaret vil foruten Nelsons egne, også inneholde andre kjente countrylåter.

Fra arrangøren av konserten, Platebaren, fortelles det at det er solgt i overkant av 600 billetter til nå. Men om tromsøfolk ikke er kjent for å forhaste seg når det

Gammel travert kommer nordlige breddegrader. gjelder å få tak i en billette allikevel med at det er mange. Minst 1500 personer ventet å finne veien til Polarhallen denne kvelden.

Det er ikke ofte vi ser en av Willie Nelsons konsert i Tromsø eller Norge. Sist gang Nelson var i Tromsø for 20 år siden, sammen med Waylon Jennings og Hank Williams. Derfor strupen med litt av den gamle Willie Nelson på deg Stetson'en, så du kan med på festen.

U Geir Kastmo

Nettpreik

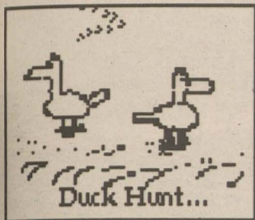
Andejakt

Navn: Duck hunt

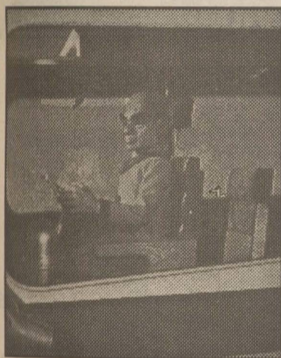
Adresse: aurora.york.ac.uk/ducks.html

Kategori: Underholdning

Er du observant? På siden «Duck hunt» kan du trene øyet. Definitivt noe annet en det vanlige pensumet vi vanligvis bruker de på.

Her får du opp forskjellige bilder, alle med en and gjemt. Så er det om å gjøre for deg å finne den og så trykke på den. I begynnelsen er det ganske lett, menn etterhvert som du blir god kan du prøve deg på vanskeligere bilder. Det hele er selvfølgelig barnslig, men akk så morsomt. Og stort sett like meningsløst som de fleste andre adresser.

IRC

De fleste som har vært på internett har prøvd IRC. Er du en av få som ikke har det, bør du ta deg tid til en liten kikk. Men vær forsiktig, du blir lett hekta. IRC er som en kontakttelefon, med tusenvis av folk på forskjellige linjer, samtidig. Derfor finner du nesten alltid noen med samme interesser som deg. Enten du interesserer deg for marsvin eller tyrefekting. Men for det meste er det bare generell drittpreik. Bruker du Windows, kan du søke etter MIRC på nettet. Dette er et brukbart IRC-program. Som irc-server kan du for eksempel bruke irc.hitos.no. En server i Tromsø

NO ROAD AHEAD

«Most Fucked-Up Person Alive» forteller deg hvor landet ligger, på: <http://www.c3f.com/mostfn05/norodcivr.html>.

U Magnus Clough

SURF THIS WAY:

www: <http://www.isv.uit.no/student/utropia/>
@: utropia@stud.isv.uit.no

Vi noterer at...

Arbeidsmarkedet slett ikke kan være så trangt likevel. Ifølge VG kan selv erklærte pedofile få seg jobb som barnevakt. Eller var det kanskje foreldrene som holdt seg til mottoet om aldri å gi opp troen på mennesket. Selvsagt - alle fortjener jo en sjanse.

Man helst ikke skal si for tydelig ifra. Arbeidsgiverdirektøren i Kommunenes Sentralforbund, Jan F. Andersen Gott anklager legene for å utvise dårlig tariffskikk når de nekter å jobbe seksti timer i uka forut for tariffforhandlingene. Gott sier dette er særlig utidig og mener at bråkmakerne ikke skal premieres under forhandlingene. Våre besteforeldre minnes en gang langt tilbake da den berømmelige klisjéen «lua i handa» var en realitet. Det kunne jo vært betimelig å spørre hr. Gott om arbeiderne noensinne ble premiert for å holde kjefst i påvente av større lønningspose - skjont det ville vært dårlig forhandlingsskikk?

Bare stjernene er store nok, er ingen sak for liten. Brad Pitts kjæreste brukte nylig energi på å dementere rykter om at Brad skulle ha brukt hennes undertøy under oscar-utdelingen.

Man bør passe godt på hva som følger av innbo når man kjøper hus. Nylig ble en mann i Sør-Varanger bøtelagt for at den forrige huseieren hadde etterlatt seg restene av et ødelagt HB-apparat. Merkelig vil kanskje noen si, men i Norge er det faktisk mulig å bli straffet for «den onde vilje» som det het i domspremissene for han som for et halvt års tid siden ble bøtelagt for å ha sniffet mel i den tro at det var kokain. Vi tar av oss hatten for alle de hardtarbeidende polititjenestemenn og dommere som aldri skyr noen anstrengelse for at vi borgere skal få sove trygt om natten.

GUD

© KRISTOFFER JØRGENSEN 1996

...Og Gud Herren plantet en hage.

Der satte Han mennesket som Han hadde skapt.

Og Herren lot trær av alle slag vokse opp av jorden, og midt i hagen Kunnskapens tre.

Og Kvinnen så at treet var godt å ete av, siden en kunne få forstand av det, og hun ga sin mann, og de åt.

Herren velsignet dem og sa: Vær fruktbare og bli mange.

Og Han så at de ble mange, veldig mange, hele 6500, og det var egentlig rent for mange, for Gud hadde også andre prosjekter som trengte Hans oppmerksomhet. Men Han kunne jo ikke gå tilbake på sitt ord.

Så istedet sa Gud til

Kvinnen: Jeg vil gjøre din møie stor i ditt svangerskap, for dine barn skal det ikke være rom i berberget.

Og til mannen sa Han: Sønnene skal unngjelde for fedrene, og andre lite koselige ting.

Tilslutt ble det så utålelig at mann og kvinne flyktet fra Kunnskapens hage.

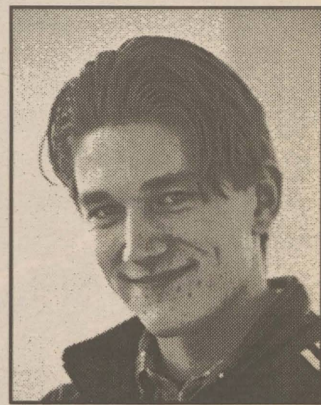

Guds veier er uransakelige.

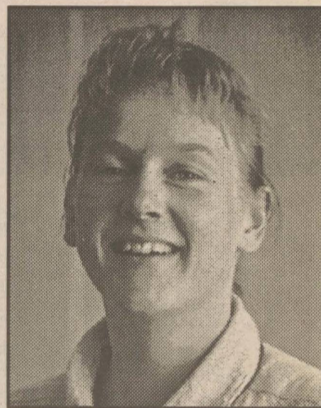
Fire på rad

Har du mye igjen av studielånet ditt?

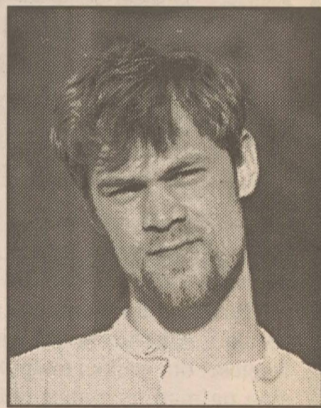
Alexander Severinsen, 21, fiskerikandidat

Nei, studielånet er nok oppbrukt for lenge siden.

Victoria Jonsson, 23, botanikk

Jeg er raka blakk. Jeg har jobbet i tillegg, derfor overlever jeg. Og jeg har ikke sløset en gang.

Knut Schrøder, 26, kjemi/biologi

Jeg har ikke søkt enda, så om en måneds tid blir jeg veldig rik.

Elisabeth Nilsen, 23, nordisk

Pengene mine er borte, også de jeg har tjent ved siden av. Nå blir jeg nødt til å ringe hjem for å overleve resten av semesteret.

"SHIT!"

FOTO: STEIN IVAR MONA

Mens vi venter på *Nord-Norgebanen...*

Det er mulig at vi får ny snørekord for mai måned i år. La oss bare innse det; Tromsø er byen med tre årstider. Vinter, vår og høst.

Tirsdag 7. Mai

Du holder nå et blodferskt *Utropia*. Kos deg.

Hva med en akademisk start på uka? Alistair Smith gjesteforeleser om «etikk i matproduksjon og matforsyningspolitikk» på B-1007 på ISV.

Onsdag 8.mai

Konsert med *Double Deuce* på Roger's i kveld, og *Fabulous Tunderbirds* spiller på Boccaccio. På Paletten fremfører *A/S Dameteater & sønn* «Havet, døden og fettsugingen». De er visstnok hysterisk morsomme. Forestillingen går frem til 15.mai.

Torsdag 9.mai

Den Norske Opera, Tromsø Operakor og Tromsø symfoniorkester presenterer «*Barbereren i Sevilla*» på kulturhuset, denne spilles hver kveld frem til mandag 13.mai.

Urnevalg til blant annet studentstyret. Alle immatrikulerte studenter har stemmerett. Så gå og gjør borgerplikten din, enten den 9., 10., 13., 14. Og 15.mai (se s. 4 inni avisen)

Bob Marley hylles på kulturkaféen 15 år etter sin død.

Fredag 10.mai

Har du lyst på en torsk? Hiv deg med på fiskeklubben Haills tur til Helle. Liker du derimot ikke fisk, spiller Yez Mayonez på Boccaccio i kveld.

Lørdag 11.mai

I dag er det 15 år siden Bob Marley døde (s. 26). Det markeres fra morgen til kveld på kulturkaféen med reggeafest ut i de små timer nattetimer. Ta på deg rasta-

flettene og kom.

Den engelske cupfinalen spilles på Wembley Stadion. Har du ikke mulighet til å dra ditt, kan du følge begivenheten på stor-skjerm på diverse utesteder. Og late som du skjønner hva offside er for noe.

Søndag 12.mai

Hviledag. Glem eventuelle eksamener. Stress ned. Troms turlag arrangerer dagstur til Henriksfjord.

Mandag 13.mai

En ny mandag, en ny uke med grønne muligheter. Siste dag med Opera på Kulturhuset, for denne gang.

Tirsdag 14.mai

I dag skjer det visst ingenting, så finn på noe selv. Ta en skitur for eksempel, hvis det enda er snø utenfor vinduet.

Onsdag 15.mai

Willie Nelson og vennene hans spiller i Polarhallen (se s. 26).

I dag er det siste sjanse til å se *A/S Dameteater & Sønn* på Paletten. Det også siste mulighet til å stemme på en studentpolitiker. «*Ei forestilling om Læstadius*» spilles for siste gang (se s. 20).

Torsdag 16.mai

Himmelsprett! I dag kan du lade opp til i morgen, for da er det 17.mai.

Fredag 17.mai

Etter at du har gått i tog kan du jo spise is og pølser og drikke brus.

På Kulturkaféen er det *Barnas dag*. Om kvelden er det fest for de voksne. *Zikalo fra Eifelbenskysten* spiller opp til eksotisk dans.

Zikalo fra Eifelbenskysten spiller på Kulturkaféen.

TULL drar til fjells og du kan sikkert få være med. De lover skikkelig 17.mai-meny!

Lørdag 18.mai

Årets offisielle harry-dag. Den Internasjonale Melodi Grand fi-

nalen avholdes i Oslo (Se s. 24).

I natt har vi midnattssol for første gang i år. Dersom det er mørkt når du går hjem fra nachspiel, er det grunn til bekymring.

Søndag 19.mai

Vandre utstillingen «*Vi er en nation vi med*» kan skues på Tromsø Museum. Den handler om norske barnebøker gjennom 200 år.

Mandag 20.mai

Bel Canto spiller på Boccaccio i kveld. På Tromsø kunstforening henger en utstilling og venter på deg. Der kan du se malerier og billedvev (se s. 20).

Tirsdag 21.mai

Også i dag har *Bel Canto* konsert på Boccaccio. Du kan lese det nye nummeret av *Utropia*. Sirkelen er sluttet.

God Vår!